SUOMI SAKSA

Lapsen kehto — valtakunta suurin:
siinä nukkuu pieni äärettömyys.

Väkevä on lapsi, lapsen käsi.
Hän on kerran punnitseva meidät.
Lapsi leikkii huolettomin käsin
nimillämme unohduksen leikin.

UUNO KAILAS

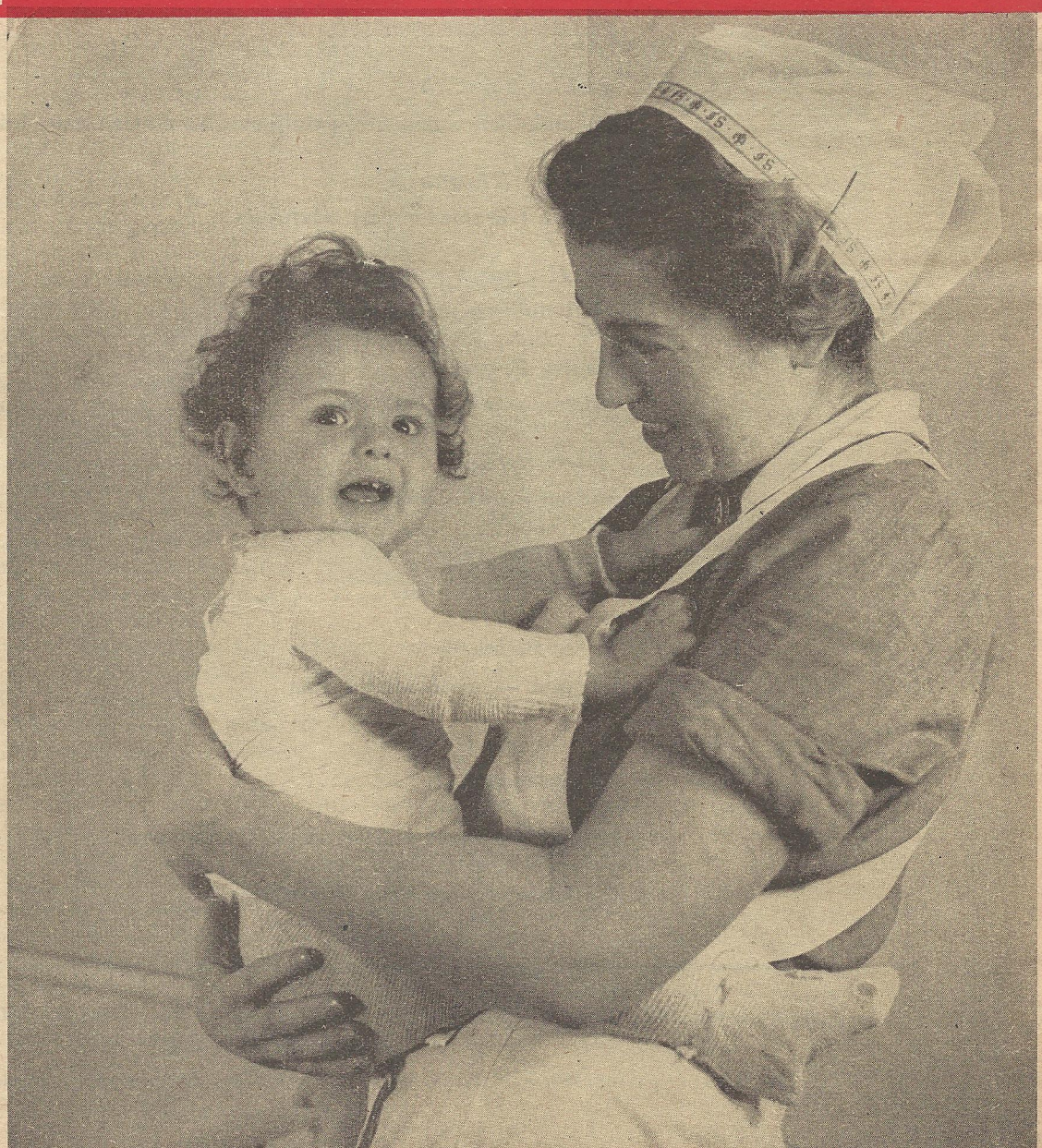

2. Vuosikerta

N:o 37/38

Hinta 3 mk.

Verkaufspreis in Deutschland Rm. 0.60

Saksalainen NSV-sisar

Kuva: NSV-Reichsbildarchiv

FREMDSPRACHEN-DIENST · BERLIN W 8

SAKSALAIS-SUOMALAINEN KULTTUURILEHTI

SUOMI-SAKSA

SAKSALAIS-SUOMALAINEN KULTTUURILEHTI

Päätoimittaja: tri Herta von Grönhagen

Toimitus ja konttori: Berlin-Dahlem, Im Dol 37. Puh: 761208

Helsingin toimisto: Helsinki, Kansakoulunkatu 8A. Puh: 21610

2. vuosikerta — N:o 37/38/1942 **Berliini 1942**

SISÄLLYS

Bruno Brehm
Punaisen Ristin sisar 1

Jukka Tyrkkö
Suomalainen vapaaehtoispataljoona Kaukasian taisteluissa 3

Walter Thoms
Saksan työtalouden perusajatuksia 5

W. Hellpach
Lähimmäisen tarkkailua 8

Erna Pranz
Saksan nuorison kasvatus 11

Alice Rilke
Saksan uusi äitiyssuojelulaki 15

Karla Höcker
Naamion taikavoima 17

Ella Pajastie
Espanja — vastakohtien maa 19

Johannes Hohlfeld
Perheromaani 21

Saksalaiset lapset virkistysmatkalla Italiassa 22

Moskovan sormet kaukaisessa Idässä 26

Kustannusliike: FREMDSPRACHENDIENST-VERLAGSGES. m. b. H., BERLIN
Knesebeckstr. 28

Tilaushinnat: 1/1 v. mk. 100:—, 1/2 v. mk. 50:—, 1/4 v. mk. 25:—, irtonumerot mk. 3:—, erikoisnumerot mk. 5:—

Postisiirtotili 6767

BRUNO BREHM

Punaisen Ristin sisar
Sotilaan uskollinen toveri

Kuinka erilainen onkaan kohtalo, joka sodassa tulee miehen ja naisen osaksi. Toisen osana on työ, kunnia, toiminta, haavat, kuolema; toisen osana taas odotus, pelko, toivominen, auttaminen, sureminen. Kun miehemme kirjoittavat kirjeitä tai lukevat kotoa saamiaan tietoja, muuttuvat heidän kasvonsa, on kuin valo laskeutuisi heidän sulkeutuneille piirteilleen. Ja kun luomme silmäyksen kaatuneen toverimme kirjeisiin, on kuin pitelisimme käsissämme noita katkenneita, hienonhienoja lankoja, jotka kerran sitoivat hänet rakkaimpiinsa.

Ja kun noiden loppumattomien venäläisten vankijonojen etunenässä näemme saappaisiin ja univormuihin pukeutuneita naisia, jotka pidentävät askeleitaan jaksaakseen pysyä miesten rinnalla, käännämme katseemme pois, ikäänkuin näkisimme jotakin, jota ei pitäisi havaita: nuo naiset olivat tarttuneet aseisiin taistellakseen miesten rinnalla meitä vastaan. He olivat riisuneet itsestään kaiken naisellisen, kaiken, mitä mies kunnioittaa. Heistä oli tullut salakyttiä, he olivat pettäneet sisimmän olemuksensa. Heidän kasvoissaan ei enää ollut naisen kasvoille ominaisia piirteitä. Heihinkin oli tarttunut, heidätkin oli uudelleen muovaillut se kauhistuttava kone, joka oli koko heidän kansansa niin hirmuisella tavalla muuttanut. Onko näitä neuvostonaisia todella ammuttu lentäjinä, olivatko ne todella upseeriensa ja komissaariensa rinnalla ampuen ja käsikranaatteja heittäen taisteluvaunuissaan epätoivon vallassa hyökänneet ympäröivien joukkojen kimppuun, nämä naiset, jotka herättivät inhoa ja kauhua?

Tuolla etulinjoilla, missä taistellaan, haavoitutaan, kaadutaan ja tuhoudutaan, siellä ei meidän käsityksemme mukaan ole naisen paikka. Emme tosin usko, etteikö nainen kestäisi tuskia ja haavoja yhtä kevyesti ja alttiisti kuin mies, etteikö hän uskaltaisi katsella kuolemaa silmiin yhtä rohkeasti ja pelottomasti kuin mies. Onhan hän luonteensa mukaisesti määrätty kärsimään enemmän kuin mies, jokaisessa synnytyksessä katsomaan kuolemaa silmiin ja yhä uudelleen kestämään synnytyksen tuskia. Mutta nainen katselee kuolemaa silmiin elämän tähden, hän ei ryhdy taisteluun tappaakseen, vaan synnyttääkseen. Hänen ominaisin tehtävänsä ei ole tuhoaminen, vaan elämän ylläpitäminen, hänen tehtävänsä ei ole hävittää, vaan pelastaa. Ja jokainen haavoittunut, jonka on sammumaisillaan olevasta elämästään kiitettävä hänen huoltapitäviä, tuskaa lieventäviä ja auttavia käsiään kuin lahjasta, on hänelle kuin lapsi, jonka hän on uudelleen synnyttänyt. Saako hän palkakseen kiitosta tai kiittämättömyyttä, se ei merkitse mitään, sellaisiahan lapset ovat aina äitiään kohtaan. Hädän tullen he juoksevat hänen luokseen, kun hyvin käy he unohtavat äidin, tuntevat itsensä vahvoiksi ja rohkeiksi. He tietävät kuitenkin, että kun tulee tuska, kun yllättää hätä ja valtaa yksinäisyys, niin he voivat juosta äidin luokse, jotta hän puhaltaisi sormea, silittäisi hiuksia, silittäisi polttavaa otsaa viileällä kädellään. Samoin haavoittunut kuumeessaan kutsuu sairaanhoitajatarta, pyytää häntä kohentamaan päänalusta, pyytää häntä kirjoittamaan vaimolle, morsiamelle, rakaste-

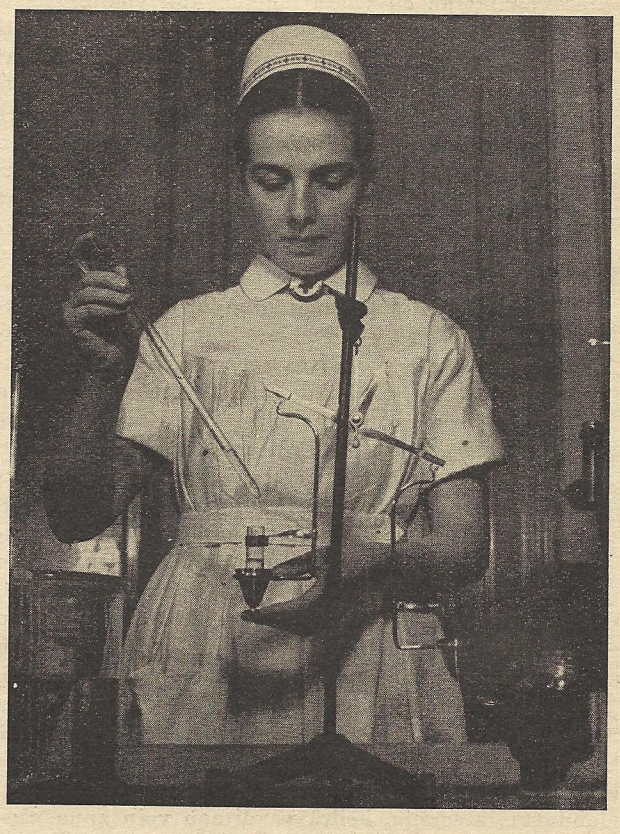

Kuva: Kade

Rauhan aihana keräämäänsä tietoa ja taitoa tarvitsee Punaisen Ristin sisar ennen kaikkea sodan luomassa ankarassa todellisuudessa

tulle. He kiittävät häntä kuten ennen lapsina äitiä, sillä avuttomuus on tehnyt heidät lapsiksi, itsekkäiksi lapsiksi, oikullisiksi lapsiksi lapsille omaisine hymyineen, joka onkin hoitajan ainoa kiitos. Ja hoitajat, nämä tytöt, äidit ja sisaret, auttavat ja ottavat vastaan vähäisen kiitoksen ja antavat kaukana kotona oleville naisille heidän poikiensa, miestensä ja rakastettujensa elämän takaisin. Ja vielä matkalla rintamalle sotilaat saavat sisarten käsistä kaiken, mitä heille virvoitukseksi tarjotaan. Heidän ajatuksensa ovat yhä edelleenkin vaimojen ja tyttöjen luona,

joista he vasta ovat eronneet, ja he tuskin huomaavat pysähdyspaikoilla olevia harmaapukuisia sisaria. Mutta kun he sitten vihollisen maassa, vähän matkaa rintamasta, tulevat sotilaskotiin ja näkevät siellä vallitsevan järjestyksen ja puhtauden, josta he sodan aikana jo olivat totuttautuneet pois, silloin he vetävät henkeään, huomaavat jokaisen pienen kukkasen ja jokaisen valkean liinakankaan satumaisena kauneutena. Olemmehan järjestystä rakastavaa kansaa ja siksi tunnemme järjestävän rakkauden merkit saaminamme lahjoina, näemmepä ne sitten keskellä surullisen lohdutonta venäläistä lakeutta tai Afrikan erämaan kuumassa hiekassa. Jotakin kotoista voivat naisen kädet aina tuoda kaikkialle mukanaan.

Ei tarvinne nimenomaan mainita, että sisartemmekin työpäikoilla on vaara lähellä, niin voimakkaasti sykähtelee sota. Täyttäessään tätä vapaaehtoisesti valitsemaansa tehtävää moni käy kuolemaan tai haavoittuu itse; meidän ei tarvitsisi tästä erikoisesti huomauttaa. Teemme sen kuitenkin siksi, että sisaret tuskin itse siitä mitään puhuvat. Heidän mielestään on luonnollista olla kiinnittämättä minkäänlaista huomiota vaaroihin, koska he itse ovat asettuneet miesten rinnalle auttavina tovereina — eivät tappaakseen, vaan pelastaakseen.

Heidän, samoinkuin lääkärien hartioilla on kaksinkertaisen raskas taakka: he eivät saa kokea eteenpäin hyökkäämisen mukaansatempaavaa, kiihoittavaa innostusta, he eivät saa kokea ensi tunkeutumista vallattuun asemaan tai valloitettuun kaupunkiin, he eivät saa kokea sitä onnea, minkä johtaja tuntee suunnitelmansa toteutumisesta ja taistelija rynnäkkönsä onnistumisesta. Sitä huumausta, sitä hurmaa, joka saattaa sotilaan joksikin aikaa unohtamaan kaiken rasituksen, joka palkitsee hänelle kaiken tuskan ja vaivan, eivät Punaisen Ristin sisaret saa kokea. Heidän luokseen eivät tule vahvat ja terveet, heidän hoitoonsa tuodaan ne, jotka joukkojen eteenpäin rynnätessä ovat joutuneet välttämättömiksi uhreiksi, ne, jotka ovat maksaneet voiton verirahat. Sota ei näytä heille sankarillisia kasvojaan, vaan kääntää heidän puoleensa peloittavat, huolentäyteiset ja veriset piirteensä. Heiltä ei vaadita valittavaa sääliä, ei lohduttavia sanoja, heiltä vaaditaan vain apua, tuskien lievittämistä ja nopeata toimintaa. Heidän luokseen eivät tule miehet, vaan avuttomiksi joutuneet sotilaat. Olen usein havainnut, kuinka sotilaat astuessaan aivan rintaman takana oleviin sairaaloihin vavahtavat kauhusta ja poistuvat, jotta siellä näkemänsä kuvat eivät jäisi liiaksi heidän mieliään painamaan. Mutta me, jotka itse kauan olemme maanneet sairaaloissa, jotka olemme isänmaalle uhranneet terveet jäsenemme, meille on sodan tämäkin puoli tuttu, me tiedämme, ettei ruumiillisia tuskia kauankaan muistella ja ettei ihminen nopeasti parannuttuaan, vaikka hän kuinka sitä haluaisikin, saata palauttaa mieleensä kerran kärsimiänsä vaivoja. Nämä sisaret eivät koe vain yhden ihmisen tuskia, vaan loputtomana ketjuna kulkevat toisten kärsimät tuskat heidän sielujensa läpi. He palvelevat kansaamme paikalla, jota on paljon vaikeampi puolustaa kuin monia

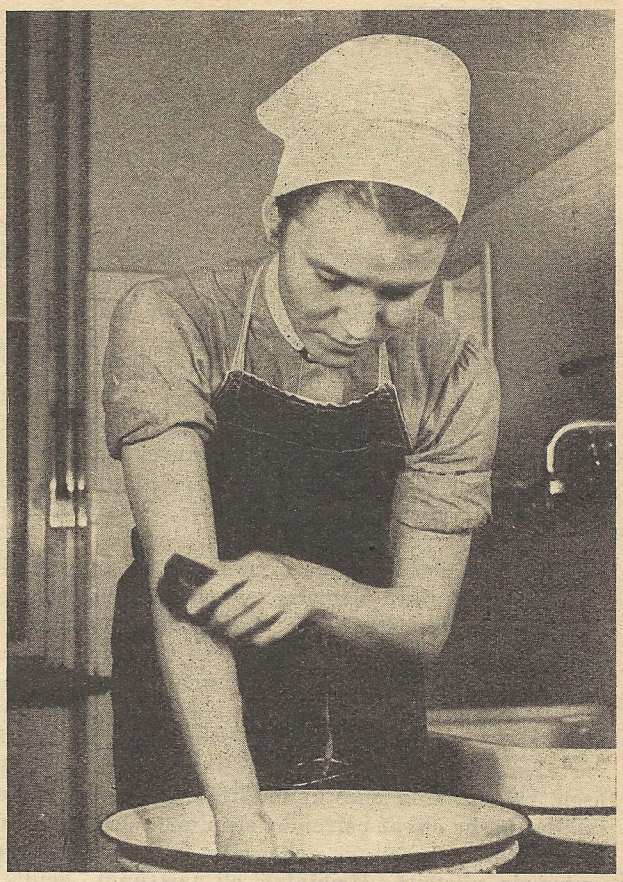

Kuva: Kade

Puhtaus, sairaanhoidon a ja o

hyökkäyksenalaisia juoksuhautoja. Sillä heitä vastassa ei ole vihollinen aseineen, vaan itse kuolema. Sen kanssa heidän on taisteltava jokaisesta miehestä, joka on luovutettu lääkärien ja heidän käsiinsä. Yhtä näkymätön on heidän taistelunsa kuin heidän suuri vihollisensakin. Näistä uhreista tietävät vain ne, jotka kerran itse ovat olleet heidän hoivissaan ja joiden kiitollisuuden he ovat voittaneet.

Runoudessa tapaamme esimerkin siitä, millä tavoin naisen läsnäolo vaikuttaa sotajoukkoon sen suoriutuessa taisteluun. Kleist kertoo „Prins von Homburg“ nimisessä teoksessaan, kuinka Oranian prinsessa Natalia kiinnitti itseensä Homburgin prinssin huomion juuri tunnussanaa annettaessa ennen Fehrbellin'in taistelua siinä määrin, että prinssiltä jäi kuulematta marsalkka Dörflingin edessä olevaa hyökkäystä koskevat ohjeet. Kaikki tuo levottomuutta herättävä, tuo naisen syvimmässä olemuksessa piilevä sotaavastustava piirre, joka ennen taistelua vaikuttaa häiritsevästi, se kutsuu taistelun jälkeen sairasvuoteen ääreltä haavoittuneen, joka on jo puoleksi maailmasta eronnut ja vaipumaisillaan Tuonelan joen kylmiin ja tummiin vesiin, takaisin elämän rannalle, jonka uskollinen vartija ja suojelija hän on. Muistelkaamme näitä auttavia ja pelastavia käsiä ja antakaamme heille kaunein kunnianimi, jonka sotilas voi keksiä: nimittäkäämme heitä tovereiksi.

„Suomi-Saksalle“ kirj. ϟϟ-Sotakuvaaja JUKKA TYRKKÖ

SUOMALAINEN VAPAAEHTOISPATALJOONA KAUKASIAN TAISTELUISSA

Saksan et. itärintamalla elokuussa.

„Tulee jälleen päivä, jolloin murramme yltämme asemasodan kahleet ja uusilla ajoneuvoillamme aloitamme jälleen etenemisen.“

Muistelen noita kenraalimme sanoja pitkän talvisen Miuksen-rintaman päiviltä sinä tummenevana sunnuntai-iltana, jolloin seuraan suomalaisen SS-pataljoonan asettumista neliöön eräässä suvisen Ukrainan maakylässä. Hartaasti odotettu suurhyökkäys on ollut käynnissä jo runsaan kuukauden päivät, mutta me olemme saaneet jäädä ajoneuvojen vielä puuttuessa koulutukseen entisen rintamalinjan taakse. Odotusajasta ei kuitenkaan tule varsin pitkää; tämä katselmus merkitsee lähtöä uudelleen rintamalle, seuraamaan mainehikasta Wiking-divisioonaamme etelää kohden.

Uskollisina, nöyrinä ja taisteluhaluisina asettuvat siinä niin suomalaiset vapaaehtoiset kuin heidän saksalaiset taisteluveljensäkin riviin, vihertävissä maastopuvuissaan ulkonaisesti yhtä yhdenmukaisina kuin sisäisessäkin suhteessa.

Kuva: Tyrkkö

Suomalaisia vapaaehtoisia lomalla ollessaan Berliinissä

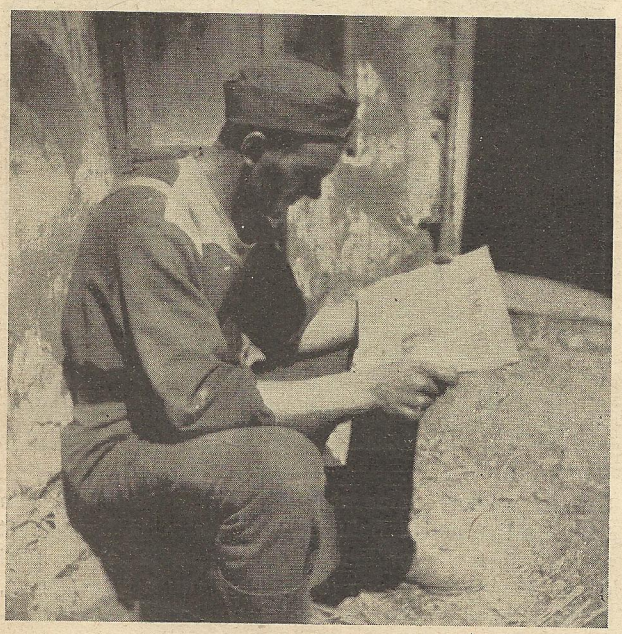

Kuva: Tyrkkö

Kotimaan posti on suomalaiselle vapaaehtoiselle erittäin tervetullut ja harvinainen vieras

Pataljoonan komentaja saapuu ja vastaanottaa komppanioittensa ilmoitukset. Pian kajahtaa hänen äänensä yli tummenevan venäläisen kylän:

„Suomalaiset vapaaehtoiset! Minä en ole teistä vielä kertaakaan pettynyt. Kun Kaukasian taistelut nyt aloittavat pataljoonamme kolmannen suuren vaiheen, tiedän, että suoriudumme siitäkin kunniakkaasti. *Me kohotamme siniristilipun voitokkaat värit Kaukasian vuoriston huipulle! Sieg heil!*“

Varhain aamuyöllä vyöryy suomalaispataljoonan valtava autokolonna jo Etelä-Ukrainan teillä, sankkojen tomupilvien seuratessa raskaissa lasteissaan eteenpäin ponnistelevia autoja. Päivänkehrä ylenee, kolonnat lisääntyvät marssiteillä — miten paljon niitä jälleen onkin! — etäällä siintää sininen Asovan meri ja pian ylitetään talvehtimislinja, josta vihollinen on vastustamattomalla voimalla työnnetty jo satoja kilometrejä kauemmas itään ja etelään.

Sodan näkymät soluvat autossa istuvien miesten ohi, toisten nukkuessa, toisten soitellessa haitaria tai syöttäessä maskotiksi otettua koiranpentua. Hermot eivät järky ja huolta huomisesta ei ole.

„Tykkijumppaa“ — pst.-tykistökoulutusta eräässä suvisessa sijoituspaikassa Ukrainassa hiukan ennen hyökkäyksen alkamista *Kuva: Tyrkkö*

Seuraavana päivänä on suunta jo suoraan etelään. Romanttinen, villi ja kaunis Kaukasia!

Joskus kouluajalla me jo olemme siitä unelmoineet. Se on jäänyt mieleemme jonkinlaisena kaiken etäisen, välkehtivän ja alkukantaisen vertauskuvana, niinkuin vain maa, jota ei ollenkaan tunne, jossa on ihana etelän vuoristo ja — maailman kauneimmat naiset . . .

Sitten eräänä päivänä kohosi sen vuoriston sininen silhuettiviiva taivaanrannalle; jotakin sellaista olimme tien alinomaisesta hitaasta kohoamisesta aavistelleet. Kartta piti paikkansa, olimme Kaukasus-vuoriston juurella!

Sota vuoristossa ei ole lastenleikkiä, eikä myöskään pelkkää romantiikkaa ja luonnonihailua. Se vaatii miehensä kokonaan, päästämättä heitä tuskin milloinkaan asemasodan korsun rauhaan. Se on hurjaa miehisten miesten leikkiä, täynnä vaarantuntua ja eräretkien jännitystä. Mutta ehkäpä juuri siksi suomalainen soturi onkin siinä kuin „kotonaan“ — Kaukasiassakin!

„Siinä te metsäsoturit nyt tulette, juuri kun teitä täällä kipeimmin tarvitaan!“

Komentava kenraalimme heilauttaa kättään tervetuliaisiksi suomalaispojilleen, joiden kasvot loistavat pelkkää hyvää tuulta ja jälleennäkemisen iloa.

Vain muutama vuorokausi myöhemmin on pataljoonamme hyökkäysvalmiusasemissa erään vuoristokylän laidassa, vastassaan kaksi vihollisrykmenttiä tykistöpattereineen. Minuutit kuluvat, hyökkäyshetki lähestyy, jännitys kasvaa, kädet pusertuvat tiukkaan aseen ympärille. Mutta hermot eivät järky ja joku veistää vielä ennen lähtöä hyvän vitsin vanhaan suomalaiseen tapaan.

Hetken kuluttua täyttää etelän aamun taistelun kiivas humu. Vihollinen on jo vetäytymässä kylästä, mutta jäljellejäävät n. 800 miestä sekä tykit tekevät vimmattua vastarintaa. Mutta vastustamattomalla voimalla painuvat suomalaiset panssarivaunujensa tukemana eteenpäin — armoa ei pyydetä eikä anneta! Vihollisen tykkimiehet kaatuvat paikalleen viimeiseen mieheen, kylän talot palavat, kranaatit kyntävät mustaa multaa. Neljän tunnin kuluttua hallitsevat suomalaiset kylää, menetettyään vain kaksi miestä kaatuneina ja muutamia lievästi haavoittuneina. Vihollisen tappiot ovat sen puolustusasenteesta huolimatta musertavasti suuremmat; noin 150 miestä kaatuneina, 160 vankeina ja sotasaaliina yhteensä 4 tykkiä ja 7 kranaatinheitintä sekä epäluku-inen määrä jv-aseita.

Suomen uudet jääkärit ovat avanneet pelinsä Kaukasiassa!

Korkeimmat saksalaiset esimiehemme antavat hyökkäyksestä mitä parhaimmat arvostelut. Esikuntapäällikkö sanoo hyökkäyksen olleen hienoimman, mitä hän on koskaan nähnyt. Panssarimiehet toivovat saavansa mennä hyökkäykseen näiden poikien seuraamana. Ja meikäläisillä itsellä ei ole mitään moittimista. „Tulihan jo vähän tapeltuakin“, tuumitaan.

Seuraavana päivänä odotamme jo uusia tehtäviä, kunnes ryssä on lopullisesti lyöty maahan.

Suomen lottia vastaavat Saksassa Saksan Punaisen Ristin aina palvelunhaluiset, uhrautuvat ja hymyilevät sisaret, joiden suorittama työmäärä sotilaiden hyväksi on arvaamaton. Heidän johtajansa, rouva von Döring, joutuu vaativassa ja vastuunalaisessa toimessaan suorittamaan laajoja kiertomatkoja eri puolilla valtakuntaa. Kuvassa (keskellä) hän on suomalaisen sotakuvaajan kameran edessä eräässä vallatun alueen kaupungissa *Kuva: Tyrkkö*

Professori WALTER THOMS, Heidelberg

SAKSAN TYÖTALOUDEN PERUSAJATUKSIA

Kansan elinvoima ilmenee parhaiten sen taloudellisessa voimassa. Erikoisen ratkaisevaksi tämä tulee sotien aikana, sillä puolustusvoimaa ja taloudellista voimaa ei voida erottaa toisistaan. Aseiden voitto ei riipu ainoastaan sotilaiden urhoollisuudesta, vaan myös työläisten kelpoisuudesta. Sota- ja työrintama kuuluvat yhteen. Tämä ilmenee taistelu- ja työrintamien suoritusten läheisestä vuorovaikutuksesta, vieläpä sotatoimien etumaisissa asemissa. Työläiset ja sotilaat muodostavat yhteyden. Kansan puolustuskyvyn muodostaa sen työ- ja taisteluvoima, jonka laatu ja määrä ratkaisevat kansan kohtalon. Tämä on totaalinen sota, jossa kansojen puolustuskyky on vaakalaudalla.

Voima, jonka kestävyyttä ja kantokykyä sodassa äärimmäisyyteen saakka koetellaan, on sama kuin se, jota käytetään sodanjälkeisten tehtävien toteuttamiseksi. Se arvojärjestys, jonka sota asettaa elämän perustavaa laatua oleville tosiasioille, on sama kuin se, jolle rauha rakennetaan.

Jo siksi on tässä yhteydessä syytä perehtyä talouden luonteenomaiseen rakenteeseen. On kieltämätöntä, että Saksan kansan puolustusvalmius syntyi uudestaan kansallissosialismin aatteesta ja voimasta. Tämän rinnalla on oleellista ymmärtää, että kansallissosialismi perusteellisesti muutti talouselämän sisällyksen ja aseman aikaisempaan verrattuna. Talous ei ole pääoman hyväksikäyttöä, vaan työn kehittämistä. Tämä taas käy mahdolliseksi ainoastaan kansan kehittämän poliittisen vallan turvissa.

Työn ja talouden suhde ilmaisee samalla talouden luonteen. Se on kansan elämänjärjestyksen huomattavin ilmaisu. Kaikkien aikojen kokemus ja tieto osoittavat, ettei talous ole mahdollinen ilman työtä. Työ on välitöntä elämää. Taloudellinen toiminta alkaa sillä hetkellä, jolloin ihminen löytää työllensä tarkoituksen, asettaa sille päämäärän ja antaa sille muodon suorittaaksensa tehtävän ja saavuttaaksensa päämäärän järkiperäisellä tavalla.

Tehtävä ja päämäärä liittyvät välttämättöminä inhimilliseen elämään. Vain ne antavat ihmiselämälle sen arvon, joka sille on aiottu. Elämän järkiperäinen suunnitteleminen merkitsee tehtävien ja välttämättömän työn asettamista arvojärjestykseen, koska elämän ylläpito vaatii, että toiset työt ennen muita tulevat kiireellisesti suoritetuiksi.

Elämän turvallisuuden luoja, puolustuskyky, on pohjana kaikelle elämän ylläpidolle.

Taloudesta puhuaksemme vaaditaan kaksi *edellytystä:*

1. *tehtävien* mukaan suoritettu työ elämän kehittämiseksi,
2. tehtävien asettaminen tärkeyden mukaiseen *arvojärjestykseen.*

Jos nämä edellytykset puuttuvat tai ellei niitä voida täyttää, ei taloudesta kannata puhua.

Nämä edellytykset eivät kuitenkaan muodosta talouden *sisällystä.* Asetetun tehtävän ja käytettävissä olevan voiman välillä vallitsee suurempi tai pienempi jännitystila. Jos tämä jännitys tulee tietoiseksi, se johtaa pakostakin ratsionalisointiin, siis käytettävissä olevan voiman harkittuun käyttämiseen niin että tehtävää suoritettaessa käytetään tarkoituksenmukaisinta työtapaa suurimman tehokkuuden aikaansaamiseksi. Sen lisäksi johtaa tietoisuus tästä jännitystilasta työsuorituksen jatkuvaan tehostamiseen ja työtuloksien parantamiseen.

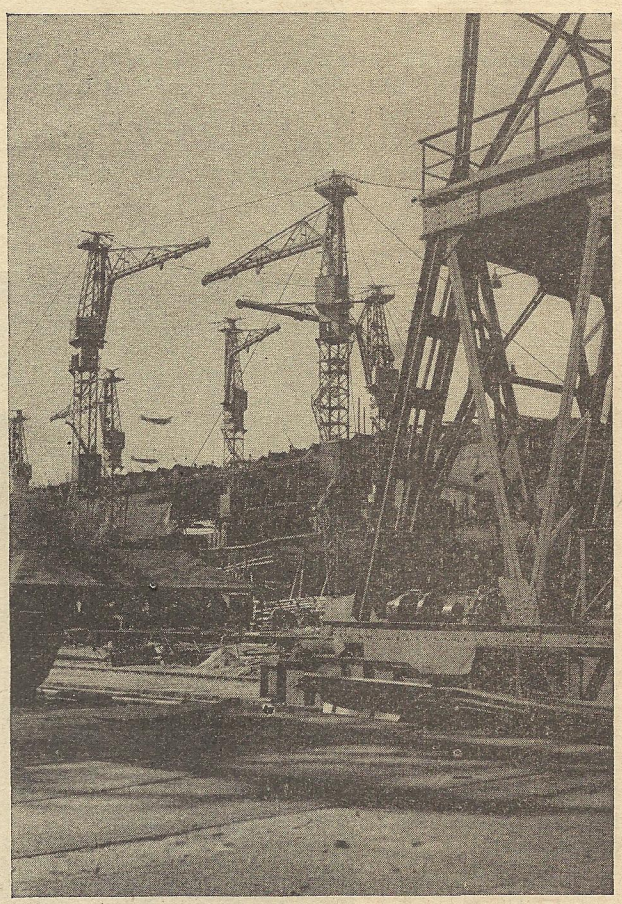

Kuva: Schmähmann

Vielä jokin aika sitten vihollisen käsissä — nyt sitä vastassa

Pellavankitkentää itäisillä alueilla v. 1942. Kiitos väestön ahkeruuden saatiin pellava kaikilla Saksan miehittämillä alueilla talteen

Kuva: Guthausen

Työpanosten ja työsuoritusten välisestä vertailusta tulee siten talouden luonteenomainen tunnusmerkki.

Työnjako, joka oleellisena osana kuuluu elämänjärjestykseemme, vaatii vielä suuremmassa määrässä työn järkiperäistyttämistä. Se ei määrää ainoastaan työn mahdollisimman korkeata tehokkuutta, vaan samalla myöskin jokaisen yksityisen työn osaluonteen, joka saa merkityksensä vasta kansallisessa työyhteisössä.

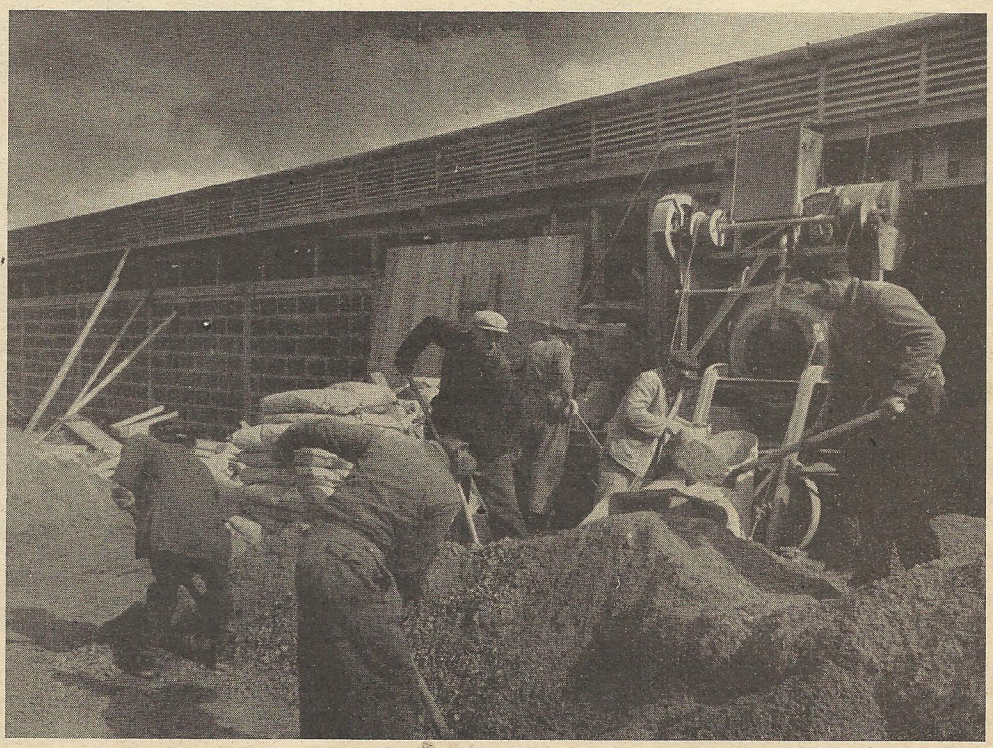

Ankaran ja hävittävän sodan jälkeen alkaa kaikkialla saksalaisten miehittämillä entisillä neuvostovenäläisillä alueilla kiireinen jälleenrakennustyö

Kuva: Bildarchiv Suomi-Saksa

Sitä paitsi sisältyy työnjakoon kaksi selvästi erotettavissa olevaa ilmiötä, jotka aiheuttavat väärinkäsityksiä ja väärinkäyttöä:

1. *Työn suurempi tehokkuus* synnyttää harhaluulon, että jokainen haavekuva voidaan toteuttaa. Yksityinen ihminen tiedottaa „tarpeensa", joiden „tyydyttäminen" jätetään „talouden" tehtäväksi.

Jo tässä ilmenee työn ja talouden suhteessa tapahtunut muutos. Työtä pidetään keinona, jonka avulla suurin osa yksilön lukemattomista tarpeista tyydytetään.

2. Työnjakoisen elämänmuotomme toteuttamiseen käytetty *raha ja pääoma* synnyttävät harhaluulon, että taloudellinen toiminta merkitsee rahan ansaitsemista ja pääoman hyväksikäyttöä. Siten on väärennys tullut täydelliseksi. Mutta valitettavasti tämä väärä käsitys on vallalla sekä teoriassa että käytännössä.

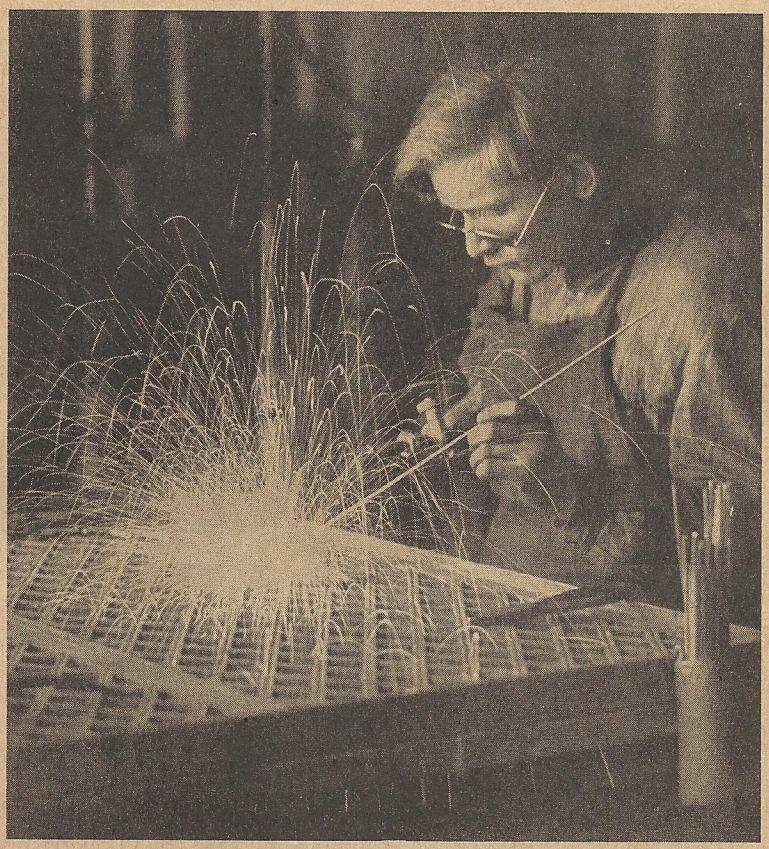

Nuori saksalainen työmies suorittamassa isänmaallista tehtäväänsä miehitetyllä alueella

Kuva: Gremmler

Työjakoisen raha- ja pääomatalouden vallitessa unohdetaan helposti, että talous alkaa siitä, että ihminen moraalisena yhteisön jäsenenä asettaa itselleen päämäärän, jonka hän toteuttaa työllään yhteisön elämänjärjestyksen mukaisesti. Taloudellinen toiminta tässä mielessä on ehdottoman välttämätöntä, koska ihminen aina on jonkin yhteisön jäsen ja koska hänen täytyy omalta osaltaan myötävaikuttaa yhteisön työn suorittamiseen. Talous juontaa juurensa kahtaalta:

1. yksilön riippuvaisuussuhteista yhteisön tehtäviin,
2. yksilön siveellisestä vastuuntunnosta yhteisön tehtäviin nähden.

Talouden ja työn suhde on sen tähden seuraava: *Talous on työn tehokkuuden yhä suurempaa kehittämistä tähdentämällä yhteisön tehtävien arvojärjestystä.*

Työn ja talouden suhde vääristyy silloin, kun tehtävää ja yhteisöä väheksytään, kun yksilö ilmoittaa mielihyvän ja mielipahan tunteensa ja jättää talouden tehtäväksi niiden täyttämisen. Siitä alkaa työn halveksuminen, sillä sen edellä käyvät nyt yksilön tarpeet. Samalla unohdetaan, että ainoastaan yhteisössä työskennellessään kypsyy ihminen moraaliseksi persoonallisuudeksi. Edelleen alenee työn arvo, siitä tehdään taloudellinen tekijä, johon lisäksi liittyy muita enemmän tai vähemmän tärkeitä tekijöitä. Kuten tunnettua käydään nykyään suurta tieteellistä taistelua näiden tekijöiden arvojärjestyksestä ja lukumäärästä.

Tämä epäkohta, josta vähitellen on tultu tietoisiksi ja jota tieteellisesti perustellaan ja käytännössä toteutetaan, ilmenee kahdella tavalla taloudellisia tehtäviä määriteltäessä.

1. Se on työn väheksymistä sillä perusteella, että tarpeitten tyydyttämiskeinojen *puutetta* pidetään talouden perustana. Tähän voidaan vastata, että työvoimaa on riittävän paljon turvaamaan elämän ja tekemään sen elämisen arvoiseksi.

2. Työn *arvojärjestyksen* määrääminen yksilön hyötyperusteitten mukaan.

Tarpeitten tyydyttäminen, yhdentekevää missä muodossa kulloinkin, joko talouden perustana, tehtävänä tai päämääränä, alentaa työtä ja on niin heikko, niin epämääräinen ja niin laaja, että sen selitysmahdollisuuksia on kuinka paljon tahansa, joten koko talouskäsite sen johdosta hämmentyy.

Työjaon differentioiminen tekee yhteisön työn kehitysongelmat sangen monimutkaisiksi. Kehityksen tällä asteella olisi erittäin tärkeätä ottaa huomioon ja lujittaa talouden — tapojen ja yhteisön — perusteet, sen sijaan ne tässä prosessissa joutuvat melkein kokonaan hukkaan. Vieläpä niitä pidetään esteinä ja selitetään tietoisesti „taloudelle vieraiksi tekijöiksi". Täten talous on asettunut elämän ulkopuolelle ja itsenäistynyt omine elämän lakeja vastaan suuntautuvine lakeineen. Palauttamalla luonnonmukainen talousjärjestys on saatava aikaan siveellisyyden ja yhteisön vallassaolo, jotta työn kehityksestä jälleen tulisi talouden perusta ja sisältö.

Pääoman hyväksikäyttö taloutta johtavana tekijänä vie luonnottomaan kansainväliseen työnjakoon, mistä on seurauksena, että kansat joutuvat sietämättömään riippuvaisuussuhteeseen. Kansanyhteisöltä

riistetään valta määrätä työnsä oman tahtonsa mukaiseksi. Työ on vähitellen saatettu kansainvälisen pääoman palvelukseen noudattamalla muodollis-loogillista periaatetta, jota kannattavat vallitsevat poliittiset intressit ja valtiovalta.

Työ ei enää ole välitöntä elämän ilmaisua, joka esteettä saa kehittyä, vaan se on raffinoidun juutalaisen käsityskannan mukaan vieroitettu elämästä ja sidottu kansainväliseen pääomayhteyteen, joka nimittää itseään taloudeksi ja väittää voivansa tarjota työmahdollisuuksia. Tämän kehityksen kautta on työstä tullut juutalais-kapitalistisen talouden orja. Tämä kehitys on hävittänyt elämän korkeimman arvon ja murskannut todellisen talouselämän kiihottimet, työn eetoksen, työn ilon ja työn kunnian. Työn ja talouden välisten suhteitten uudelleen järjestämisen tulee alkaa siveellisyyden vaatimuksista ja yhteisöstä, talouden kulmakivistä.

Sen tähden ei vallankumouksemme ala esittämällä uutta talousohjelmaa, vaan kunnian ja kansayhteisön asettamisella omaan arvoonsa, sillä niissä piilee vapauden edellytys. Todellisen talouden uudelleen rakentaminen tulee tapahtumaan kolmessa vaiheessa, jotka osaksi seuraavat toisiaan, osaksi kulkevat rinnakkain:

1. Kansan kasvattaminen siveellisyyteen ja yhteisön tuntoon, sillä näissä on todellisen talouden, nim. työn kehityksen, edellytys.
2. Kapitalistisen talousjärjestelmän kukistaminen.
3. Kapitalistisen ajattelutavan hävittäminen.

Viimeksimainittu tehtävä on taloustieteen ratkaisevin ja tärkein, sillä mainittuun ajattelutapaan keskittyi se muodollinen järjestelmä, joka kerran painoi maailmankatsomuksellisen ja poliittisen leimansa todellisuuteen ja ratkaisi sen mukaan kaikki yksityisetkin ongelmat tieteellisen objektivisuuden varjolla.

Professori, tri W. HELLPACH, Heidelberg

LÄHIMMÄISEN TARKKAILUA

Jokainen, joka harjoittaa fysionomiikkaa rikastuttaakseen ihmistuntemustaan, kohtaa tilapäisesti, useimmiten melko pian aidan, joka sitkeästi vastustaa hänen ponnistuksiaan; toiset kasvot ovat, kuten sanotaan, läpinäkyvämpiä kuin toiset, ne ilmaisevat helpommin ja paljon enemmän omistajansa sisäisestä elämästä, niistä voi nopeammin ja oikeammin tulkita, mikä todellinen sielullinen struktuuri kätkeytyy niiden julkisivun taakse. Me tiedämme, että ihminen voi vetää verhon tällaisen läpinäkyväisyyden ylle: hän „ottaa ilmeen“, toisin sanoen, hän panee ylleen naamion; määrätyt ammatit vaativat sitä erikoisesti, kuten diplomaatin ja kriminalistin ammatit, ja tässä kohden on varmasti melkoinen harjaantumisen määrä mahdollinen. Mutta myöskin naamion ottaminen voi toiselle hänen luonteensa mukaisesti onnistua helpommin, toiselle se taas käy paljon vaikeammaksi ja onnistuu hänelle epätäydellisemmin. Me kaikki tunnemme lähimmäisiä, joiden hymyily jää läpitunkemattomaksi, se ei ilmaise suorastaan iloisuutta eikä hyväntahtoisuutta, mutta ei ole myöskään ilman muuta selitettävissä ironiaksi tai vahingoniloksi; pääsemme vaivoin perille siitä, mikä saattaa piillä sen takana. Psykiatri Kretschmer on sanonut tunnetussa ja tieteellisestikin antoisassa kirjassaan „Ruumiinrakenne ja luonne“, että useat skitsoiidiset ihmiset ovat „ikäänkuin aution näköisiä roomalaisia taloja, joiden luukut on suljettu räikeältä auringonvalolta, mutta joiden hillityssä sisävalaistuksessa vietetään juhlia“ — haluaisimme lisätä: salaisia juhlia.

Suotuisimmat ilmaisuvyöhykkeet

Voi sattua niin, että tämä läpinäkymättömyys ulottuu koko ihmisen ruumiilliseen olemukseen. Mutta vastapainoksi on sellaisia tulkitsijoita, jotka saavat esim. kädestä ja sen eleistä selville, mitä kasvojen tarkkailijan on mahdotonta selittää, taikka joille käynti ilmaisee, mitä katse ei paljasta, tai joiden tarvitsee nähdä vain käsialanäyte voidakseen ikäänkuin infrapunaisilla säteillä tunkeutua sumun läpi, joka on ihmisen sisimmän olemuksen verhona. Jos tarkoin harkitsemme, tunnemme kaikki tämän tai tuon ihmisen, jonka kasvojeneleet suun ympärillä ilmaisevat sen, mitä silmä ei paljasta, ja jonka ääni ja puhetapa säikähdyttää ja hämmentää meitä, kun sitä vastoin ensi silmäys veti meitä puoleensa tai suorastaan lumosi meidät. Tässä olemme erään kaksipuolisen tosiasian edessä, jota haluamme nimittää suotuisimpien ilmaisuvyöhykkeiden periaatteeksi (das Prinzip der bevorzugten Ausdruckszonen). Toisin sanoen: jokaisella ihmisellä, niinkuin laajemmassa merkityksessä toteamme, on ruumiillisessa olemuksessaan alueita, jotka ilmaisevat enemmän kuin toiset hänen sisäistä elämäänsä, hänen tunnelmaansa ja mielentilaansa, hänen mielenlaatuaan ja luonnettan — ja jokaisella ihmisellä puolestaan on tietty kyky tulkita, tuntea ja ymmärtää lähimmäisensä todellista olemusta joko tämän tai tuon „piirteen“ perusteella. Jollakin meistä on synnynnäinen taito käsialan tai äänen alkeelliseen vaistoamiseen, kun taas toinen ei saa kummastakaan mitään selkoa, vieläpä hänen seli-

Kuva: Walter Schröder

Iphofen, Steigerwald, Rödelsen Tor

tystaitonsa, huolimatta siitä, että hän harrastaa uutterasti „grafologiaa“, jää korkeintaan keskinkertaiseksi ja hänelle sattuu ehtimiseen yhä uusia erehdyksiä; mutta sen sijaan hänellä on aivan intuitiivinen kyky tulkita silmien ilmeitä tai yleensä kasvojen ilmeitä, kyky, joka ei petä häntä juuri milloinkaan. Milloin kasvojen eleet ovat todellisen sisäisen elämän ilmauksia, on hänen tulkintansa naulan kantaan osuva. Mutta ellei näin ole asianlaita, seisoo kasvojenilmeiden tuntija neuvottomana havaintoesineensä edessä; tämän henkilön sisäisen olemuksen selvittäminen onnistuu ehkä paremmin grafologille; mitä katse ja suu eivät tahdo tuoda julki, sen ilmaisee armottomasti käsiala.

On huomattava, että tässä on kysymyksessä monimutkainen asia. Suotuisimpien ilmaisuvyöhykkeiden periaate ei koske vain tarkkailtua ihmistä, vaan myös tarkkailijaa! Toinen pysyttelee arvostellessaan lähimmäisiään, jos hän yleensä nojautuu siinä heidän ulkonaiseen olemukseensa eikä yksinomaan heidän töihinsä ja toimiinsa, enemmän kasvoissa, toinen enemmän ryhdissä ja käynnissä, kolmas käsialassa, neljäs puhetavassa. Mutta asianlaita on myös niin, että toisella tarkkailtavalla kasvot paljastavat enemmän ja oikeammin hänen sisäistä elämäänsä kuin käsiala tai käynti, toisen laita taas on juuri päinvastoin. On ihmisiä, joiden kasvojeneleet ovat erittäin ilmeikkäät, erittäin hienovivahteiset, mutta joiden ääni on välinpitämätön, käsiala „mitäänsanomaton“, ehkä oppilasmaista kaunokirjoitusta; mutta on myös sellaisia ihmisiä, joiden henkilöllisyys, jonka tunnemme esimerkiksi heidän toiminnastaan tai perhe-elämästään, näyttää kuvastuvan täysin heidän „luonteenomaisessa“ käsialassaan, kun taas heidän henkilökohtainen olemuksensa tuottaa pettymyksen, heidän ryhtinsä ja puhetapansa vaikuttavat tavanomaisilta, heidän kasvonsa mitättömiltä. Tunsin tehtailijan, joka ei varmaan koskaan ollut harjoittanut teoreettisia ihmistuntemuksen opintoja ja joka arvosteli yksinkertaisesti synnynnäisestä selvänäköisyydestään pääasiallisesti käynnin perusteella ihmisiä, jotka hän otti palvelukseensa ja joiden kanssa hän myöhemmin tahtoi ryhtyä liiketoimiin; hän erehtyi ani harvoin. „Kun luotani on lähtenyt sellainen paikanhakija“, hän sanoi, „asetun konttorini ikkunan ääreen ja katselen, miten hän kulkee avaran tehtaan pihan läpi; no niin, silloin tiedän tarpeeksi“. Ja muuan sairaalan johtaja, jonka oli usein valittava apulaisia tai hoitajistoa, tunnusti minulle vuosikymmeniä sitten, että hän menettelee varmimmin antaessaan vaimolleen tilaisuuden keskustella hetkisen hakijoiden kanssa, sillä hänellä on melkein erehtymätön äänten taju; hänen antamansa kehoitus tai varoitus ei ole juuri milloinkaan pettänyt. Kuitenkin on hyvä, ettei unohda sanaa „melkein“, sillä ehdotonta varmuutta ei ole; tämän erinomaisen naisenkin olisi tarvinnut tavata vain yksi kohde, jonka ääni ei ole suotuisin, vaan merkityksetön ilmaisuvyöhyke, ja hän olisi seisonut neuvottomana tai erehtynyt karkeasti. Kahden vuosikymmenen ajan hermolääkärinä tarkkaillessani lähimmäisiäni olen etupäässä kiinnittänyt päähuomioni potilaitteni katseesen ja tehnyt monta diagnoosia, jotka jäljestäpäin tarkassa tutkimuksessa osoittautuivat oikeiksi, ei vain ensi näkemältä, vaan myöskin ensimmäisen katseen perusteella; mutta jonkin ajan kuluttua havaitsin kuitenkin kiistattomasti, että tuli myöskin ihmisiä, joiden katse ei yksinkertaisesti tarjonnut minkäänlaista lähtökohtaa — heidän silmänsä ei ollut suotuisin, vaan verhotuin ilmaisuvyöhyke.

Ihmistuntemuksen lajit

Suotuisimpien ilmaisuvyöhykkeiden tosiasiallinen esiintyminen tarkkailijassa, siis hänen mieltymyksensä yhteen tai toiseen ruumiillisten ilmiöiden ryhmään sisäisen elämän tunnusmerkkeinä, selittää myöskin sen, että on voinut syntyä niin lukuisia, aivan erilaisia oikeita ja kyseenalaisia ilmaisutieteitä, joista monet väittävät omistavansa juuri oikean avaimen lähimmäisensä sieluun. Tapaamme fysionomiikan rinnalla grafologian, mainitaksemme etukäteen molemmat tärkeimmät tieteenhaarat; mutta on olemassa myös „kirognostiikka“, joka „lukee“ kädestä ja „frenologia“, joka jokin aika sitten teki monta ihmistä puolihulluksi ja joka määritteli luonteen pääkallon kaareutumista ja mutkista, otsan ja silmien ympärillä sijaitsevien naamaluiden muodosta. Kaksi mahtavaa keisaria, Itävallan Frans ja Napoleon I kielsivät sen, kun Frans Josef Gall näytti sekoittavan tempuillaan heidän korkea-arvoisten alamaistensa järjen. Gall ei kuitenkaan ollut mikään puoskari, vaan tuhattaituri, joka suoritti tärkeitä keksintöjä yleistäen ne kuitenkin ennenaikaisesti ja ylistäen liian itsetietoisesti niiden käytännöllistä arvoa: hänen „organologialleen“ (niin hän nimitti frenologista pääkallodiagnoosia) oli ennen kaikkea ominaista, verrattuna useimpiin muihin „luonteentulkitsemistaitoihin“, että se suurella varmuudella kykeni myös havaitsemaan kykyjä ja lahjoja sekä toteamaan määrättyjen luiden ulkonemien, piirteiden ja mutkien perusteella alkuperäisen taipumuksen matematiikkaan, musiikkiin, maalaustaiteeseen tai runouteen. Myöskin „gallismin“ suhteen pitää periaatteemme huomattavassa määrässä paikkansa. Nykyään tiedämme, että pääkallon luiden muoto on riippuvainen useista eri tekijöistä, sisäisistä ja tilapäisistä, sen tähden eivät pelkät mekaaniset pääkallon mitat enää nauti rotutunnusmerkkeinä sitä vallitsevaa arvonantoa, kuin sillä oli viime vuosisadalla osittain harhauttavasti; jollakin ihmisellä voi pääkallo kehittyä häiriöittä sisäisten rakennelakien mukaan, silloin sen muoto voi olla suuressa määrässä sielullisten taipumusten ilmaisu (kuinka paljon, sitä ei kykene mikään spekulatio ratkaisemaan, vaan ainoastaan kärsivällinen tutkimus); mutta siellä missä ulkonaiset tekijät sekaantuvat pääkallon muodostumiseen, kuten vastasyntyneen makuuasento varhaisimpana elinaikana eri kansanheimojen parissa tai keinotekoiset ja taikauskoisista motiiveista johtuvat järjestelyt, täytyy pääkallodiagnoosin erehtyä, jos se tekee lajin ominaisuuksien perusteella synnynnäisiä taipumuksia koskevia johtopäätöksiä.

Yksityisten lajien yksipuoliseen yliarvioimiseen perustuvan ihmistuntemuksen ja ilmeiden tulkinnan vastapainoksi on hyvä tietää suotuisimpien ilmaisuvyöhykkeiden tosiseikka. Ammatillista tulevaisuutta

ei mitenkään saisi ratkaista yksinomaan grafologisen tai fysionomisen lausunnon nojalla. Tämä voisi johtaa kohtalokkaisiin ja edesvastuuttomiin väärinkäytöksiin. Kaiken ihmisseulonnan ja valinnan täytyy perustua ihmisen arvon ja olemuksen monipuoliseen tutkimukseen. Sellaisen monipuolisuuden takasi aikaisemmin se, mitä nimitettiin „kokemukseksi". Jos kiireinen aika vaatii nopeampia menetelmiä, koska ei voida odottaa vuosikausien kokemuksia, kärsivällistä kokeilua, niin täytyisi kaiken „psykotekniikan", psykognostiikan, ihmissieluntuntijan osaltaan omaksua ainakin tämä aikaisemman elämänkokemuksen periaate ja käyttää sitä hyväkseen: kaikilla ihmisillä ei ilmene se, mitä he „ovat", samalla tavalla ja samassa elimessä; sen vuoksi täytyy tutkia huolellisesti kaikkia eri ilmaisuvyöhykkeitä, ehkä löytyy tällöin yksi, joka on tälle yksilölle „suotuisin" ja „luonteenomainen". Eikä silloinkaan tulisi luottaa siihen sokeasti, ottamatta huomioon sitä, mitä muut ilmaisevat — tai kieltäytyvät lausumasta.

Professori Hellpach on esittänyt oheisen periaatteellisen selvittelyn kirjoittamastaan teoksesta „Deutsche Physiognomik: Grundlegung einer Naturgeschichte der Nationalgesichter", joka kaksikymmenvuotisen esityön jälkeen on juuri hiljattain ilmestynyt ja joka sisältää 100 kuvaa ja 2 karttaa. Teoksen on kustantanut berliiniläinen yhtiö de Gruyter & Co.

Aluejohtaja ERNA PRANZ

SAKSAN NUORISON KASVATUS

HITLER-JUGENDIN TOIMINTA JA PÄÄMÄÄRÄT

Matkustaessaan Saksan läpi huomaa ulkomaalainen Saksan nuorisojärjestöstä lähinnä vain laulavia ja marssivia yksiköitä nuorukaisia ja neitosia. Vasta tarkemmin tutustuttuaan asiaan hänelle selviää, että Hitler-Jugendin kasvatustyö on paljon monipuolisempaa. Ja lopuksi hän huomaa, että nuorien elämänaloilla sovellutetaan nuorison itsekasvatusta ja että Hitler-Jugend on vanhempienkodin ja koulun ohella ainoa kasvatuksellinen tekijä.

Nuorison itsekasvatus on Johtajan vaatimus, jonka hän jo taisteluvuosinaan oli määritellyt ja pukenut seuraaviin sanoihin:

„Nuoriso muodostaa oman valtakuntansa",

„Nuorison on johdettava nuorisoa".

Tämä tehtävän määrittely asettaa Hitler-Jugendille ja siten myös sen nuorelle johtajistolle suuren edesvastuun.

Nuorison itsekasvatus tulee yllättävän selvästi esille yhteiskunnallisen työn alalla. Hitler-Jugendilla ei ole, samoin kuin ei kansallissosialistisen valtion yhteiskunnallisellakaan työllä, mitään tekemistä tämän työn aikaisemman karitatiivisen luonteen kanssa. *Sen tehtävänä on yksinomaan koko Saksan nuorison reipastuttaminen ja se merkitsee nuorisoon kohdistuvan maailmankatsomuksellisen, poliittisen kasvatustyön totetuttamista.*

Yhteiskunnallinen työ seuraa välittömästi poikien ja tyttöjen kasvatustyötä heidän liittymisestään järjestöön aina siihen saakka, kunnes he eroavat Hitler-Jugendista. Sosiaalipoliittisen työn kanssa neitonen tahi nuorukainen tulee ensi kertaa tekemisiin *virkistyshuollossa.* Tuhannet nuoret ihmistaimet reipastuvat vuosittain Hitler-Jugendin virkistysleireissä ja -kodeissa lääkärin valppaan silmälläpidon alaisina siinä määrin, että niitten kehittävä vaikutus ulottuu pitkälle virkistysajan jälkeenkin sekä tulee heidän hyväkseen niin hyvin koulusuorituksissa kuin ammattiopinnoissakin. Tätä työtä jatketaan myöhempinä vuosina erittäinkin pitämällä silmällä ammatissa toimivaa nuorisoa, kesäkuukausina ennen kaikkea kaupunkilaisnuorisoa, talvella taas maatalousnuorison.

Valmistaakseen nuorisoa valitsemaan terveellisen ja oikean ammatin suoritetaan Hitler-Jugendissa vuosittain *ammatinvalintaa tarkoittava kurssi.* Se käsittää koulun kaksi ylintä luokkaa ja sen tarkoituksena on oikean kansallissosialistisen hengen istuttaminen ammattityöhön. Järjestämällä käyntejä liikkeissä välitetään erilaisten työpaikkojen tuntemusta sekä luodaan siten edellytyksiä oikealle valinnalle, joka vastaa nuorten edellytyksiä ja taipumuksia. Mitä naispuoliseen nuorisoon tulee, on tällöin täytynyt hylätä menneitten vuosisatojen käsitys naisen ammateista; neitostenkin ammattikasvatus on toteutettu juuri mainittujen periaatteiden mukaisesti. Tulokset näkyvät siitä, että nykyisin jo enemmän kuin puolet tytöistä on suorittanut säännöllisen ammattikoulutuksen ja että he yhä enemmän valitsevat sellaisia ammatteja, jotka vastaavat heidän erikoisia naisellisia edellytyksiään. Valtion asianomaiset virastot, työvi-

Hitler-Jugendin tytöt ottavat osaa erilaisiin maataloustöihin kantaen siten kortensa yhteiseen kekoon, suuren tuotantokamppailun hyväksi

Kuva: Reichsbildstelle der H-J.

rastot, ottavat sitten yhteistyössä Hitler-Jugendin kanssa asian hoitoonsa.

Valtio on järjestänyt asian niin, että Saksassa kaikkien alle 25-vuotiaitten naispuolisten nuorten tulee ennen ammattityöhön siirtymistä olla yksi vuosi kotitai maataloudellisessa työssä. Tämän *velvollisuusvuoden* tarkoituksena on hankkia saksalaisille äideille maalla ja kaupungeissa talousapua. Samalla edellytetään, että naispuolinen nuoriso siten oppii kotitalouden alkeet käytännöllisessä työssä.

Tämä vuoden työskentely kotitaloudessa ennen lopullisen ammattityön aloittamista on osoittautunut naispuolisen nuorison ruumiilliselle ja henkiselle kehitykselle mitä hyödyllisimmäksi. Tämän vuoden ai-

Työn jälkeen seuraa huvi ja urheilu: Kuvamme esittää suomalaista, saksalaista ja italialaista urheilevaa nuorisoa

Kuva: Suomi-Saksa Bildarchiv

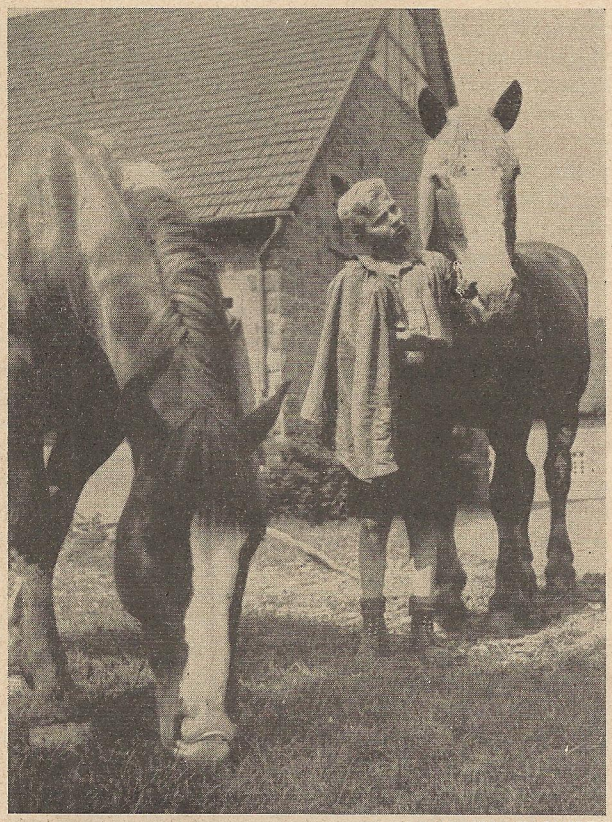

Kuva: Reichsbildstelle der HJ.

Työskentely maalla uudessa ympäristössä ja uusissa o osuhteissa tuottaa monesti kaupunkilaispojille suuriakin vaikeuksia, mutta reipas mieli ja auttamisenhalu voittavat pahimmatkin vaikeudet

kana kutsuu BDM. (Bund Deutscher Mädel) neitoset yhteisiin kokouksiin, joissa käsitellään terveydenhoitoa, kotitaloudellista kulttuuria sekä kaikkia ammatinvalintaa koskevia kysymyksiä erityisesti kotitaloudellisia ammattimahdollisuuksia silmälläpitäen. Ne kodit, joihin tytöt joutuvat, valitaan ja tutkitaan ennakolta. Hitler-Jugendin myötävaikutuksella ovat Saksan työrintama ja Saksan naisten valtakunnanjohto laatineet emännän ja velvollisuusvuositytön väliset työehdot, jotka takaavat sen, että velvollisuusvuositytöt tulevat oikein sijoitetuiksi.

Velvollisuusvuoden aikana tapahtuu lopullinen ammatinvalinta ja asianomainen astuu palvelukseen valitsemallaan *työpaikalla*. Siellä ryhtyy Hitler-Jugend Saksan työrintaman (Deutsche Arbeitsfront) ja valtakunnanelinkeinonharjoittajainjärjestön (Reichsnährstand) avulla harjoittamaan *nuorten huoltoa*, mikä käsittää 18 vuotta nuoremmat miespuoliset ja 21 vuotta nuoremmat naispuoliset työntekijät. Kaikkiin työpaikkoihin, joissa on työssä useampia kuin viisi naispuolista nuorta työntekijää, asetetaan nuorisonkaitsijatar. Yksityisliikkeissä, kaupassa, käsityössä ja kotitaloudessa työssä olevia nuoria huoltaa naispuolinen paikallinen nuorisonesittelijä (Ortsjugendreferentin) tahi paikallinen nuorisonkaitsija (Ortsjugendwartin). Näin ollen sulkee Saksan huoltotoiminta piiriinsä kaikki ammateissa toimivat nuoret.

Työpaikalla tapahtuu huolto seuraavien periaatteiden mukaan:

Päähuomio kiinnitetään yhteiskasvatuksen periaatteeseen

Nuorisonsuojelulain määräysten noudattamista valvotaan

Mahdollisimman parhaan ammattikoulutuksen aikaansaamiseksi korostetaan yhteistyön merkitystä

Työpaikasta pidetään tarkkaa huolta

Terveydenhoidon edistämiseksi järjestetään ruumiinharjoitustilaisuuksia työaikana.

Liikkeitten nuorisonkaitsijattaret, paikalliset nuorisonesittelijättäret ja paikalliset nuorisonkaitsijattaret ovat samalla myös BDM.-johtajattaria.

Niitä nuoria varten, jotka ammattiopintojensa aikana taikka ammattityössään eivät voi asua vanhempiensa, sukulaistensa tahi muiden sopivien perheiden luona, on perustettu *asuinkoteja*, joissa Hitler-Jugendin johtajat tai BDM.-johtajattaret ovat kotien johtajina. Näissä kodeissa tapahtuu kasvatus Hitler-Jugendin periaatteiden mukaisesti. Kodin viihtyisyyteen kiinnitetään erikoista huomiota, ja kaikkien kasvatusmahdollisuuksien tulee tähdätä persoonallisuuksien kasvattamiseen. Naispuolisen nuorison asuinkodeissa on sivistyksellisellä puolella erikoissijansa.

Niitä tehtäviä silmälläpitäen, joita naisella on kansan kulttuurielämän muokkaamisessa sekä lähtien

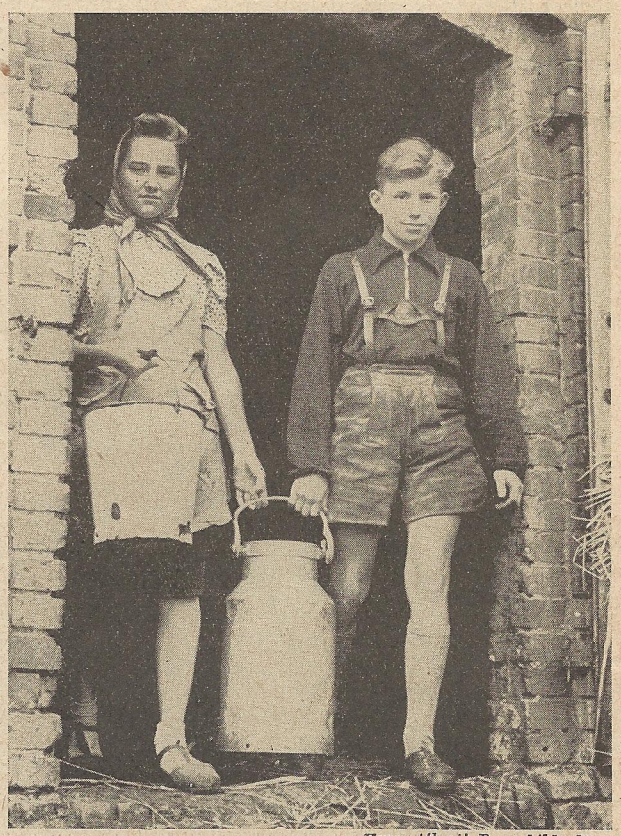

Kuva: Atlantic Pressebilderdienst

Nuorna vitsa väännettävä! Jo varhaisista ikavuositaan alkaen osallistuvat saksalaist tytöt ja pojat kaikenlaisiin maa- ja kotilaloustöihin

siitä edellytyksestä, että terve perhe-elämä muodostaa terveen valtion edellytyksen, on valtakunnannuorisonjohtaja vuonna 1938 säätänyt naispuoliselle nuorisolle *kotitaloudellisen kuntoisuusvelvollisuuden* (Ertüchtigungspflicht). Tyttöjen tulee oppia kotitalouden perusteet, voidakseen sitten olla käytettävissä kaikkiin niihin tehtäviin, joita kansa voi asettaa naisilleen ja äideilleen.

Tämä kotitaloudellinen kuntoisuus saavutetaan BDM:n *kotitalous- ja maatalouskouluissa*, joissa ammattikoulutuksella, ruumiillisella kuntoutumisella ja kasvatuksella muovataan naispuoliseen nuorisoon uusi elämäntyyli. Opetusohjelmat käsittävät kotitaloudellista ammattikoulutsta, maailmankatsomuksellista ja sivistyksellistä koulutusta, urheilua ja retkeilyjä. Koulumaksut on asetettu niin alhaisiksi, että jokainen, jolla on siihen taipumuksia, voi käydä tällaista koulua. Ne ovat samalla edellytyksenä miltei kaikkiin naisammatteihin.

Ammattityössä olevia naispuolisia nuoria varten on perustettu *BDM*-n järjestön toimesta *„Glaube und Schönheit"-nimisiä* työyhteisöjä keittotaidon, ompelemisen ja kotityön oppimista varten, joihin nuoret voivat ottaa osaa iltaisin ammattityön päätyttyä. Näissä työseuroissa käy vuosittain 100,000 tyttöä. Ne ovat nuorten työntekijättärien keskuudessa suuressa suosiossa.

Niitä monipuolisia kasvatusvaatimuksia, jotka Hitler-Jugend asettaa nuorisolle, tutkitaan joka vuosi järjestettävissä *ammattikilpailuissa*. Valtakunnanammattikilpailu on valtakunnannuorisonjohtajan Arthur Axmannin luomus. Osanotto valtakunnanammattikilpailuun on vapaaehtoinen. Se vetoaa Saksan nuorisoa asettamaan suorituksensa ja työilonsa kansayhteisön tarkastettavaksi. Ammattikilpailut, joissa otellaan ammatillisista suorituksista, maailmankatsomuksellisista, urheilullisista ja kotitaloudellisista tiedoista, jakaantuvat paikalliskilpailuihin, maakunnallisiin kilpailuihin ja valtakunnallisiin kilpailuihin. Tämän kilpailun valtakunnanvoittajat, sekä miehet että naiset, esitellään vapunpäivänä, kansallisen työn juhlapäivänä, Adolf Hitlerille. Valtakunnannuorisonjohtajan sanojen mukaan on valtakunnanammattikilpailu aivankuin magneetti, joka vuosittain kulkee Saksan nuorison rivien ylitse ja vetää puoleensa parhaat.

Valtakunnanammattikilpailuissa erittäin ansioituneiksi osoittautuneet nuoret saavat varta vasten perustetussa *lahjakkaiden edistyslaitoksessa* jatko-opetusta, joka kehittää heitä heidän taipumustensa mukaan yhä pitemmälle. Sodan aikana ei valtakunnanammattikilpailua ole voitu panna toimeen; mutta lahjakkaitten edistämislaitoksen työtä on jatkettu sitä tehokkaammin. Valioleireissä tutkitaan yhä edelleen nuorukaisia ja neitosia, jotka on havaittu edistymiskelpoisiksi, ja kehitetään heidän edellytyksiään.

Hitler-Jugendin työssä kehittyneet periaatteet eivät ole voineet olla suuresti vaikuttamatta nuorison kasvatusta koskevaan *Saksan lainsäädäntöön*. Hitler-Jugend on mitä läheisimmin lyönyt leimansa kaikkien nuorisoa koskevien oikeuskysymysten ja lakien muodostumiseen. Muutamissa vuosissa laadittiin valtionnuorisonsuojelulaki, toisia lakeja on valmisteltavana, kuten tuleva ammattikasvatuslaki ja uusi nuorisonrikoslaki. Näin ollen siis Hitler-Jugendin työn tuloksena on uusi nuorison kasvatus, joka on saatettu lakisäätöiseksi ja joka palvelee kansallisen maailmankatsomuksen rodullisia periaatteita ja terveen elämän kuntouttamista.

„Suuren matkan" valmistelua: Jo muutamia päiviä ennen retkelle lähtöä tutustutaan kirjojen ja kuvien avulla matkan päämäärään

Kuva: Kade

DAF:n osastonjohtaja ALICE RILKE

SAKSAN UUSI ÄITIYSSUOJELULAKI

Sodan kästäessä ja niissä erikoisissa oloissa, jotka sotatalous synnyttää, julkaistiin Saksassa äitienpäivänä 1942 uusi äitiyssuojelulaki, joka suo ammateissa toimiville äideille Saksassa tuntuvia parannuksia aikaisempiin määräyksiin verraten. Kansallissosialistisen sosiaalipolitiikan luojat, joiden joukossa oli myös useita naisia, saivat käsiinsä „lain toimessapitämisestä ennen synnytystä ja sen jälkeen", joka oli peräisin vuodelta 1927. Sen mukaan raskaudentilassa ja työsuhteissa olevalle äidille oli taattu määrätty suoja. Se sisälsi periaatteellisen kiellon työssäpitämisestä kuuden viikon aikana synnytyksen *jälkeen*, mahdollisuuden työnteon kieltämiseen kuusi viikkoa *ennen* synnytystä, valtion viikkoavustuksen ja lepohetkien myöntämisen, — tosin suhteellisen lyhyen ajan, jonka kuluessa naista ei saanut sanoa irti. Niin myönteisiltä kuin nämät määräykset näyttivätkin, olivat ne käytännössä kuitenkin epätyydyttävät: nainen ei saanut mitään palkkaa siltä ajalta, jolloin hän ei ollut työssä. Ja hänelle tuleva viikkoavustuskin oli ainoastaan $^3/_4$ palkasta. Tästä kaikesta koitui hänelle siis taloudellista tappiota, jota hän tietenkin pyrki pienentämään mikäli mahdollista. Siitä syystä hän tuskin milloinkaan turvautui työstäkieltäytymisoikeuteen synnytyksen edellisenä aikana, erittäinkin koska hän kuitenkin sai valtion viikkoavustuksen, riippumatta siitä, oliko hän työssä vai ei. Tästä säännöstelystä oli seurauksena, että miltei kaikki raskaina olevat äidit oman ja lapsensa terveyden vahingoksi pysyivät ansiotyössä mahdollisimman lähelle synnytystä. Niiltä lepohetkiltä, jotka heille myönnettiin sen jälkeen, kun he olivat jälleen aloittaneet työnsä, ei heille maksettu palkkaa.

Laki koski ainoastaan niitä naisia, jotka olivat valtion sairasvakuutusvelvollisuuden alaisia — se ei siis koskenut maataloudessa eikä myöskään kotitaloudessa työskenteleviä naisia.

Kansallissosialismi, jonka käsityksen mukaan äiti on ensimmäinen valtion naispuolisista kansalaisista ja äitiys korkein palvelus, jonka nainen kansalleen suorittaa, ei voinut pitää tätä järjestelyä riittävänä. Se ryhtyi heti toteuttamaan avustustoimenpiteitä,

Kuva: Suomi-Saksa Bildarchiv

Bolshevismin vastainen ristiretki on samal'a myöskin taistelua nuoren Euroopan tulevaisuuden puolesta!

jotka koituivat ensi sijassa työtätekevien äitien hyväksi: se myönsi avioliittolainoja ja lapsiavustuksia, verohelpotuksia lapsirikkaille perheille ja vuokra-avustuksia, se suoritti erilaisia huoltotehtäviä, erittäinkin „Äiti ja lapsi" nimisen kansallissosialistisen kansanhuoltolaitoksen välityksellä. Näin merkityksellisen sosiaalipoliittisen uudistuksen laadusta johtui, että uusi äitiyssuojelulaki vaati valmistusaikansa ja kokemusta. Tänä väliaikana, ts. siihen saakka, kunnes uusi valtiollinen järjestely ennätettiin saada valmiiksi, myönnettiin raskaina oleville äideille kuitenkin käytännöllistä apua siten, että Saksan työrintaman naisvirasto suositteli eri liikkeille laajennettujen äitiyssuojelumääräysten voimaan saattamista, jotka käytännössä jo merkitsivät oleellista parannusta vanhaan lakiin verraten. Saksan talouselämän sosiaaliselle asennoitumiselle oli kuvaavaa, että enemmän kuin 80 % kaikista liikkeistä suostui noudattamaan näitä ylimenosäännöksiä, jotka siis eivät vielä olleet lakeja. Niiden mukaan ei raskaitten äitien tarvinnut olla työssä kuutena viikkona synnytyksen jälkeen eikä myöskään kuutena viikkona ennen synnytystä ja heille oli tältä ajalta liikkeestä suoritettava heidän silloisen viikkopalkkansa ja valtion viikkoavustuksen välinen ero. Sen lisäksi myönnettiin heille useamman raskauskuukauden aikana helpotuksia itse työn teossa ilman vastaavia palkanvähennyksiä. Lepohetkiä pidennettiin ja niistä suoritettiin palkkaa kuten työajalta.

Nämä äitiyssuojelumääräykset, jotka olivat Saksan työrintaman naisviraston huomattava aikaansaannos, muodostivat perustan nyttemmin suoritetulle *lakisääteiselle* uudelleen järjestelylle, jonka päämääränä on ammateissa työskentelevien äitien terveydellinen suojelu ja taloudellinen turvallisuus.

Uusi laki on ensinnäkin tuntuvasti laajentanut niiden naisten piiriä, jotka pääsevät nauttimaan sen vaikutuksista: se käsittää kaikenlaatuisissa liikkeissä ja muissa toimipaikoissa kaikki henkilökuntaan kuuluvat naispuoliset jäsenet, se takaa suojeluksen kokonaan riippumatta naispuolisen tulojen suuruudesta ja siitä, kuuluuko hän valtion sairasvakuutukseen. Se käsittää myös maataloudessa työskentelevät naiset. Eräässä ensimmäisessä toimeenpanoasetuksessa otettiin sitä paitsi vielä huomioon kotityötä tekevät naiset samoin kuin avointa kauppaa harjoittavat naisetkin. Saksan valtakunnantyöministeriö voi edelleen laajentaa lain eräitten määräysten vaikutusalaa käsittämään myös kotitaloudessa palvelevat samoin kuin talonpoikaisnaiset (siis itsenäisten talonpoikien vaimot) sekä edelleen töissä avustavat perheenjäsenet.

Laki sisältää luettelon huomattavan monista työmenetelmistä, joissa raskaina olevia äitejä periaatteellisesti ei saada pitää työssä. Niissä on pääasiallisesti kysymys työskentelystä vaarallisten raaka-aineiden ja tarvikkeiden parissa, säteilystä, työskentelystä pölynsekaisissa, kuumissa, kylmissä tahi kosteissa työpaikoissa, töistä, joissa ruumis joutuu tärähdysten tahi tuntuvan rasituksen alaiseksi, esim. jouduttaessa seisomaan pitkän ajan tahi nostamaan ja kantamaan raskaita taakkoja. Työssäpitokieltoja on aikaisempiin määräyksiin verraten lisätty tuntuvasti. Jotta tässäkään suhteessa ei vedettäisi rajoja mielivaltaisesti, on ammattientarkastusviranomaisilla oikeus kussakin tapauksessa erikseen kieltää muitakin työmenetelmiä, mikäli lääkäri pitää niitä äidille ja lapselle vaarallisina.

Ennen suojeluajan alkamista saa kuluvana työaikana raskasta äitiä pitää ainoastaan sellaisissa töissä, jotka soveltuvat hänen ruumiinsa ja sielunsa tilaan. Periaatteessa kielletty ja rangaistava on ylityö, ts. yli 8-tunnin työpäivän jatkettu työ, samoin kuin yövuorossa sekä sunnuntaisin ja juhlapäivinä tehtävä työ. Ns. urakkatyö, palkkiotyö ja työskentely juoksevan hihnan ääressä on kielletty, mikäli se ylittää raskaana olevan äidin keskimääräisen työsuorituksen. Muuten on liikkeille periaatteellisesti annettu määräyksiä makuu- ja lepohuoneiden varaamisesta työssä sallittuja lepohetkiä varten samoin kuin erinäisistä muistakin raskaille äideille tarpeellisista sosiaalisista laitteista. Näillä muodollisilla määräyksillä laki laillistuttaa sellaisia sosiaalisia laitoksia, joita Saksan työrintaman suosituksesta on jo vuosia sitten otettu käytäntöön liikkeissä, vaikka ne eivät olekaan olleet laissa määrättyjä.

Edellä selostettujen määräysten mukaan alkaa raskaana olevan äidin suojelu jo heti raskauden alettua. Kun on näyttäytynyt tarpeelliseksi, että raskaana oleva äiti ilmoittaa tilansa kyllin aikaisin, ei kenenkään tarvitse pelätä, että hän joutuisi raskaudesta ilmoittaessaan piinallisiin tilanteisiin. On erikseen huomautettava siitä, että kaikissa Saksan liikkeissä, joiden henkilökuntaan kuuluu enemmän kuin kuusi naispuolista jäsentä, on sosiaalisia liiketyöntekijättäriä ja naispuolisia liiketyöntekijäin valvojia. Sellaisina toimivat naiset, joiden nimenomaisena tehtävänä on liikkeessä työskentelevien naisten sosiaalinen huolto. Ne ovat siis sellaisia, joille raskaana oleva äiti voi naisena luottamuksellisesti ilmoittaa tilansa ollen varma heidän avustaan. Äitiyssuojelu tiukkenee kuutena viime viikkona ennen synnytystä. Tänä aikana saattaa nainen vaatia vapautusta kaikesta työstä. Tämän sanonnan täydennykseksi on kuitenkin lisättävä, että hän ei pääse nauttimaan valtion viikkoavustusta, jos hän vapaaehtoisesti jatkaa työtään. Nykyisen lain aikaansaaman uudelleen järjestelyn mukaan vastaa valtion viikkoavustus nyt kolmentoista viime viikon tahi kolmen viime kuukauden täyttä keskimääräistä palkkaa. Näin ollen tulee vastaisuudessa tuskin olemaan ainoatakaan ammatissa työskentelevää naista, joka alkaneesta raskaudentilastaan huolimatta edelleen pysyisi työssään, sillä hän on täysin varma siitä, että hän saa aloittaa riittävän suojeluajan kuusi viikkoa ennen synnytystä. Tämä pidennys on uuden lain huomattavimpia määräyksiä. Naisille, jotka kuuluvat sairasvakuutukseen, maksetaan viikkoavustus sieltä käsin. Jos sairasvakuutus ei ole kysymyksessä, mikä sattuu ainoastaan tilapäisesti ja määrätyissä palkkaluokissa, niin on liikkeen johtajan suoritettava säännöllinen palkka myöskin suojeluajalta. Kuutena viikkona synnytyksen jälkeen on nyt, niinkuin ennenkin synnyttäjien pitäminen työssä kielletty ja rangaistava. Äiti saa tänä aikana tietenkin edelleen hänen aikaisempaa palkkaansa vastaavan valtion viikkoavustuksen. Jos hän näiden kuuden viikon kuluttua ei vielä ole täysin työkykyinen, on nimenomaan määrätty, että hänelle saa antaa ainoastaan sellaista työtä, joka vastaa hänen suorituskykyään. Imettäville äideille pidennetään työssäpitokieltoa ja viikkoavustuksen juoksuaikaa kahdeksaksi viikoksi sekä ennenaikaisissa synnytystapauksissa, joissa lapsi tarvitsee erityistä hoitoa, 12 viikoksi.

Uudessa laissa tiukennettiin huomattavasti imettävien äitien suojelua. He saavat 26 viikon aikana päivittäistä imetysapurahaa 0,50 RM. Sitä vastasi vanhassa laissa 0,25 RM. Koko imetysaikana on kaikenlainen ylityö, yö- ja sunnuntaityö kielletty, samoin kuin sellaisetkin työt, jotka voisivat synnyttää äidissä ammattitaudin. Äidit saavat sitä paitsi ammattityönsä aikana sekä välttämättömiä lepohetkiä että välttämättömiä huoneita sitä varten. Palkanvähennystä ei siitä syystä saada tehdä. On huomattava, että 26 viikkoa pitkän imetysajan myöntäminen vastaa lääkärien esittämiä vaatimuksia.

Erittäin seikkaperäisiä ovat ne määräykset, jotka käsittelevät raskaina olevien äitien ja synnyttäjien irtisanomista. Vanhan järjestelyn aikana oli irtisanomiskielto voimassa kuusi viikkoa ennen synnytystä ja kuusi viikkoa lapsen syntymän jälkeen. Uuden lain mukaan on irtisanomiskielto voimassa koko ras-

kauden ajan sekä neljä kuukautta synnytyksen jälkeen. Ammatissa työskentelevä äiti nauttii siis 13 täyttä kuukautta irtisanomissuojaa. Toimisopimus voidaan kuitenkin purkaa, jos nainen itse suostuu siihen.

Laki sisältää tämän lisäksi vielä erikoismääräyksiä muista äidin ja lapsen hyväksi suoritettavista sosiaalisista toimenpiteistä. Kielto tehdä ylityötä, yötyötä sekä sunnuntai- ja juhlapäivätyötä voidaan ulottaa myöskin sellaisiin äiteihin, joiden huollettavana on 14 vuotta nuorempia lapsia. Ministeriön päätöksellä voidaan sitä paitsi määrätä, että näille naisille on vähintään kerran viikossa annettava vapaa aamutahi iltapäivä. Edelleen voidaan vaatia liikettä perustamaan omalla kustannuksellaan lastentarhoja. Tämän lisäksi huomautettakoon, että liikelaitosten yhteydessä olevien lastentarhojen sekä kansallissosialistisen kansanhuoltolaitoksen lastentarhojen lukumäärä on vuodesta 1939 lähtien lisääntynyt tuntuvasti.

Saksan uusi äitiyssuojelulaki on ilmaus siitä huolenpidosta, jota kansallissosialistinen valtio osoittaa äideille tulevan sukupolven ja siten myös kansallisen tulevaisuuden kantajina. Mutta se on samalla kiitollisuudenosoitus niille lukemattomille saksalaisille naisille, jotka ovat epäitsekkäästi uhranneet vuosikausia aikaansa ja voimiansa maanpuolustuksen turvaamiseksi. Laki astui voimaan heinäkuun 1 p:nä 1942.

KARLA HÖCKER

Naamion taikavoima

Tanssijatar Oda Schottenmüller

Suuri atelierihuone Berliinin länsiosassa, keltaiset seinät, matala makuusohva, pieni pöytä ja tuoleja sekä seinillä: naamioita. Ihmeellisen kimmeltäviä, vihertäviä, metallisia, näiden joukossa eräs tavattoman elävä, punaisina kaartuvin huulin ja sinisin, loistavin silmin. Naamioita! Jokin niissä vetää meitä puoleensa, kuinka mielellämme koskettelisimmekaan käsin noita keveitä, kirjavia esineitä; ja jokin niissä peloittaa meitä. Se on ihmeellistä ja kuitenkin ymmärrettävää. Naamiot ovat niinkuin uni ja rituaaliset menot mitä läheisemmin liittyneet johonkin tuntemattomaan, ne lumoavat ja uhmaavat, ne rauhoittavat ja parantavat, ne vievät meiltä jotakin pois ja antavat taas jotakin sijalle; niissä on ihmeellinen taikavoima! Maagillisiksi sanomme noita välineitä, jotka johtavat maailmasta tuonpuoleisin olotiloihin, joko korkeampien henkien autereisiin valtakuntiin tai demoonien synkkiin syvyyksiin. Naamioihin liittyy osa kumpaakin. Ne ovat lumousvoimaisia, salaperäisyyden ja kammon verhoamia.

Voimme hyvin kuvitella, että Oda Schottenmüllerin, nuoren tanssijattaren, jota kuvamme esittävät, oli kuljettava pitkä taival, ennenkuin hän löysi naamiotanssilleen sopivan muodon. Polveutuneena vanhasta berliiniläisestä suvusta, jossa tieteelliset ja taiteelliset ammatit kulkivat perinteinä, hän ensin aloitti opiskelunsa kultasepän- ja emaljitöiden alalla Pforzheimissä ja Frankfurt am Mainissa. Hän ymmärsi kuitenkin jo silloin, että hänen varsinainen kutsumuksensa oli aivan toisaalla. Hän antautui sitten innolla opiskelemaan plastiikkaa ja tanssia, ja tuli aika, jolloin hän aamupäivisin työskenteli Milly Steger'in luona, iltapäivisin taas Trümpy-koulussa, ja hänen elämäntaipaleensa kirkastui hänelle yhä enemmän.

Tanssijatar Oda Schottenmüller on myös kuvanveistäjä, joka on omin käsin valmistanut naamiot esittämiinsä tansseihin

Kuva: Winkler

Tansseihinsa hän kokeili puuhun veistettyjä ja metalliin pakotettuja naamioita, kunnes havaitsi kevyen paperimassan ihanteelliseksi materiaaliksi tarkoituksiinsa. Nämä kaksi taiteellista ilmaisumuotoa kulkivat aina rinnan, toinen syntyi, kuten hän itsekin sanoi, toisesta. Tanssitaipumukset antoivat hänelle taidon hallita ruumistaan ja kyvyn ymmärtää kauneutta, ja näitä ominaisuuksia syvensi vielä tuo jokaiselle luovalle taiteilijalle välttämätön mittoja, rakennetta ja kaikkea orgaanista tajuava aisti. Tällaisesta kaksin kerroin eletystä kehittyivät hänen omalaatuiset, kiehtovat tanssiluomuksensa: „Itämainen ilmestys“ salaperäisesti häämöttävin piirtein, „Murhenäytelmä“, kalpea „Hämärän mailta“ ja monet muut. Tanssijalta vaaditaan samanaikaisesti esitys- ja muuttumiskykyä sekä monipuolisuutta saadakseen oman sisäisen olemuksensa naamion välityksellä yhä enemmän korostumaan. Naamion kantaminen siten ettei se haittaa hengitystä, joka on jokaisen taydellisen liikkeen edellytys, on jo sinänsä vaikea suoritus; tämän rinnalla esiintyy vielä henkistä ponnistusta, jonka aiheuttaa kuilun ylittäminen naamion ja oman itsensä välillä, naamion ja oman olemuksensa välillä.

Kaikille tanssijoille ei ole suotu kykyä sopeutua naamioon siinä määrin, että heistä sen välityksellä

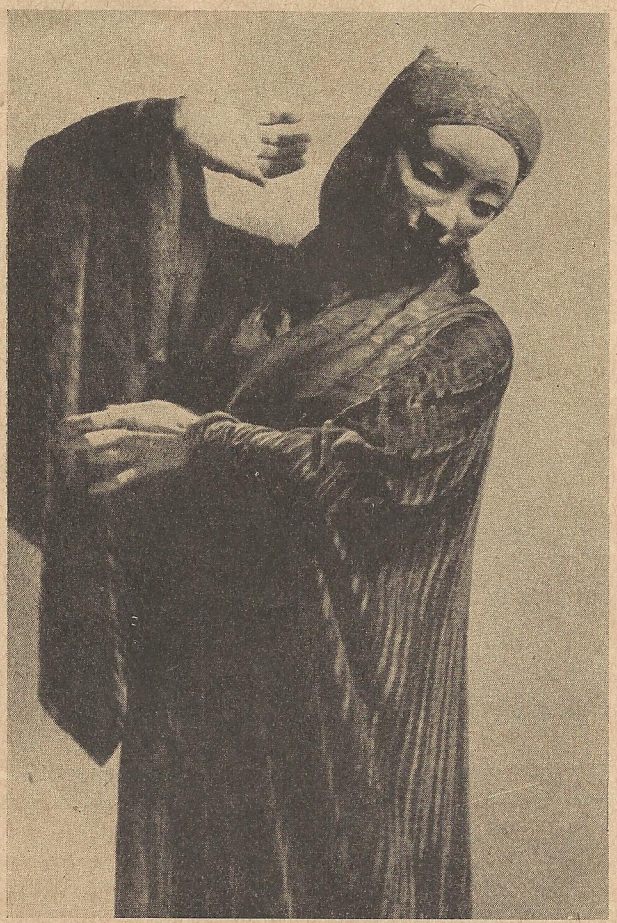

Kohtaus tanssista „Hämärän mailta“
Naamiotanssi vaatii esittäjältään mitä tarkinta ruumiin ja liikkeitten hallintaa *Kuva: Winkler*

„Itämainen ilmestys“ („Östliche Vision“) nimisessä tanssissaan Oda Schottenmüller kuvaa itämaisen ihmisen sielullista liikkumattomuutta
Kuva: Winkler

syntyisi tanssiessa aivankuin itsestään uusi persoonallisuus. Oda Schottenmüllerille tämä on onnistunut. Ehkäpä juuri siksi, että naamiot ovat syntyneet hänen omasta mielikuvituksestaan. Ne ovat osa hänen olemustaan, koska hän juuri tanssin avulla esittää sellaista, mikä hänessä on kauan elänyt sisäisenä näkemyksenä. Joka tapauksessa hänen naamiotanssinsa ovat läpeensä luonnollisia ja vakuuttavia. Sitä todistaa parhaiten se menestys, jonka hän monien muiden tanssitilaisuuksien ohella saavutti monikuukautisella rintamakiertueellaan. Se on sitäkin ihmeellisempää, koska naamiotansseista puuttuu eurooppalaisen kauneustajun vaatima oleellinen tekijä, nimittäin persoonallinen viehätysvoima, ihmiskasvojen ilmaisukyvyn voima. Vaikka nämä tanssit ensin vaikuttavat vierailta, johtavat ne katselijan kuitenkin johonkin personallisuuden yläpuolella olevaan, niin, johonkin pyhään. Ne liittävät meidät tuntemattomiin salaisuuksiin, niistä huokuu vastaamme ikivanha hurmio, ikivanha kauhu. Siksi emme voi katsella niitä joka päivä, emme liian usein peräkkäin. Kuten kaikki kulttimenot, kaikki magialle sukua olevat ilmiöt, vaativat nämä tanssitkin, katselijalle nautintoa antaakseen, etäisyyttä ja välimatkaa.

EILA PAJASTIE

Espanja — Vastakohtien maa

Taiteilijatar Irina Bäcksbacka kertoo uudesta kotimaastaan

Heinäkuun iltapäivä Helsingin Kappelissa. Eteläinen lämpöaalto on saapunut ranskalaiselle visiitille Pohjolan valkeaan kaupunkiin kiihottaen sen paikoittaisen vihreyden räikeimmilleen, taivaan sinisimmilleen, sen naiskansan verhoutumaan iloisimpiin väreihin muutaman lyhyen, ihanan viikon ajaksi . . . Molempien „kanakoppien" väliseltä lavalta kajahtaa Ropen sovittamia iskusävelmiä ja keikkuvien pöytien ääressä nautitaan tyytyväisinä laihasta korvikkeesta ja limppumaisista leivoksista.

Käytävän vieressä istuu pieni valkotakkinen, olkihattuinen señora, onnellinen hymy pähkinänruskeissa silmissään ja mansikanpunaisilla huulillaan — vaikka koti ja oma señor ovat kaukana kauniissa, rauhanomaisessa Madridissa. Mutta — täälläkin on koti ja täällä ovat vanhemmat. Tähän kaupunkiin liittyvät lapsuuden valoisat muistot, ja näiden pöytien ääressä vaihdettiin salaisuuksia parhaiden ystävien kanssa vain kaksi vuotta sitten.

Kadun toisella puolella on isän taidekauppa kaikkine vanhoine ja uusine koti-ja ulkomaisine taideesineineen, jotka kerran sytyttivät hänessäkin taiteen kipinän. Tällä hetkellä sen seiniä peittävät kymmenet väri-iloiset kuvat aurinkoisesta Espanjasta — hänen käsialaansa . . .

Pieni suomalainen señora, joka tuona heinäkuun iltapäivänä istuu Kappelissa, on näet taiteilijatar *Irina Bäcksbacka de Maestro*, joka jo kaksi vuotta kestäneen espanjalaisen avioliittonsa aikana nyt ensimmäisen kerran on päässyt piipahtamaan entiseen kotimaahansa. Mukanaan hänellä on 80 uutta työtä — pastelleja ja öljymaalauksia —, jotka kuvastavat hänen nykyisen kotimaansa eri kasvoja — milloin harmaata, laakeaa mesetaa tai vanhoja kaupunkeja polveilevine katukujineen, „callejoineen", milloin espanjalaisia kansantyyppejä pyhänä tai arkena.

Muulle maailmalle Espanjan erikoisluonne ilmenee kirjallisuuden ohella ennen kaikkea sen maalaustaiteessa, joka tarjoaa ainutlaatuisen sarjan loistavia nimiä Grecosta ja Velazquezista Goyaan. Jo Italiasta Espanja eroaa kuin yö päivästä.

— Espanja ei varsinaisesti ole eurooppalainen maa, sen kasvot ovat kääntyneet toisaalta itämaita, toisaalta Etelä-Amerikkaa kohti, missä sijaitsevat sen entiset upporikkaat alusmaat, toteaa nuori señora de Maestro tehdessään meille selkoa kahden viime vuoden havainnoistaan, samalla kun hänen maalarinsilmänsä

Irina Bäcksbacka de Maestro: „Tanssiva pari"

vaistomaisella mielihyvällä seurailee kesäisen värikästä kappeli-yleisöä.

— Mutta Espanjaa kokonaisuutena on vaikea lyhyesti kuvata ja määritellä. Sen eri osat ja maakunnat ovat täynnä keskinäisiä vastakohtia — esimerkiksi Avila ja Granada, joissa molemmissa kaupungeissa olen työskennellyt jonkin aikaa.

Avilasta, jossa taiteilijatar maalasi koko viime heinäkuun, näimme näyttelyssä useita kuvia, sekä itse kaupungista lähiympäristöineen että sen kansantyypeistä. Keskiaikaisten muurien keskeltä kohoavat maalauksellisesti talojen punertavat katot piirtyen Kastilian kalpean sinistä taivasta vasten. Muurien ulkopuolella, aromaisella, vihertävänharmaalla mese-

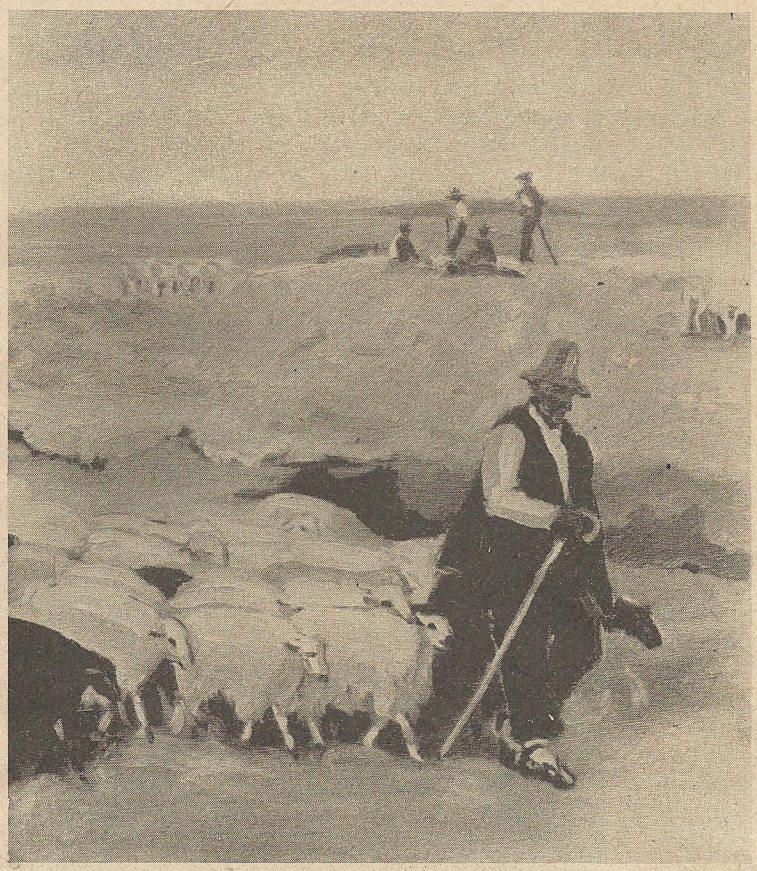

„Paimen" Avilasta. Muurien ulkopuolella aromaisella, vihertävänharmaalla mesetalla vaeltaa mustaviittainen valkopaitainen paimen lammaslaumoineen.....

talla vaeltaa mustaviittainen, valkopaitainen paimen lammaslaumoineen. Jossakin autereisessa etäisyydessä yhtyvät maa ja taivas . . .

Samalla rannattomalla mesetalla kuin Avila sijaitsee Toledo, Grecon, kaupunki — Espanjan kaupungeista mielenkiintoisin, señoramme mielestä. Sen vanhat rakennukset, jotka alcazaria lukuunottamatta uhmasivat kansalaissodankin hävitystä, ovat maurilais-goottilaista mudejar-tyyliä, ja sen 1200-luvulta peräisin oleva katedraali muodostaa yhdessä Burgosin ja Leorin tuomiokirkkojen kanssa maan suurien varhais-goottilaisten katedraalien kuuluisan kolmikon.

Toledoa edustaa näyttelyssä pieni katukuva — kapeaa katukulmausta ympäröivät kellanpunertavat seinät, joiden pienet ikkuna-aukot ovat ristikoilla varustetut — yhtä sulkeutunut kuin joku Grecon hidalgoista on espanjalainen ja nimenomaan toledolainen koti ulkomaailmalta.

Todellisuudessakin sadunomainen Granada on Avilan vastakohta, kertoo señora Irina, joka oleskeli maurien vanhassa pääkaupungissa viime syksynä. Sen valitsisin asuinpaikakseni, jos saisin, hän tunnustaa ihanan muistikuvan valtaamana. Varsinkin Granadan vanha maurilainen osa, Albaicin, kapeine, kiemurtelevine katuineen ja tietysti Alhambran ihmeelliset puutarhat ovat kirvoittaneet taiteellisen inspiration. Täällä on taivas pilvetön ja syvänsininen — ei utuharsojen verhoama kuten Kastiliassa, talojen kalkitut seinät loistavat häikäisevinä auringonpaisteessa jyrkästi erottuen uhkeiden, smaragdinvihreiden palmujen taustasta — Avilan harmaanruskeat talot sulautuivat ympäröivään maastoon, niinkuin ne olisi varustettu suojavärein ilmahyökkäystä vastaan.

Albaicinin savimajoissa asuu mustalaisia, yhtä likaisina ja maalauksellisina kuin heidän kuparilaatoilla sisustetut asuntonsa. Innoittavia ja kiitollisia malleja, mutta — hirveitä kerjäämään, kertoo taiteilijatar. Ja kun he tekevät sen niin vastustamattoman viehättävästi, aitoespanjalaisella „grandezzalla", että — varsinkin, milloin kerjääjä on Murillo-tyyppineu pieni enkeli — he saattavat taiteilijaparan vararikon partaalle.

Paitsi mustalaisia — milloin tanssivia ja soittavia, milloin elämänongelmaa pohtivia — on taiteilijatar kuvannut muita Espanjan kansantyyppejä, nuoria ja vanhoja, miehiä ja naisia, maalaisia ja kaupunkilaisia: kerjäläisiä, kaupustelijoita, kukkienmyyjiä, paimenia, maalaisia matkalla markkinoille: „a la feria", kaupunkilaisia menossa messuille: „a la misu", viuhkalla keimailevia nuoria tyttöjä — eikä kokoelma olisi luonnollisestikaan täydellinen ilman Don Quijotea . . .

Monet näistä ja varsinkin lukuisat, Irina Bäcks- backalle tunnusomaiset vauhdikkaat tanssikuvat ovat pieniä pastelleja. Jälkimmäiset ovat syntyneet näytäntöjen aikana Madridin suurimmassa teatterissa, jonka kulissien taakse taiteilijatar mainitsee tanssijatar Conchita Piquer'n hankkineen hänelle pääsyn. Pastellitekniikka sopii mielestäni parhaiten tanssin efemäärin, katoavaisen olemuksen kuvaamiseen, huomauttaa señora Irina, jonka ihailemiin mestareihin kuuluu tietysti myös Degas.

Irina Bäcksbacka kuvaa näkemäänsä välittömästi ja vauhdikkaasti, kuten hän on tottunut tekemään pienestä koulutytöstä lähtien, — toisten mielestä ehkä liiankin kovaa vauhtia, minkä vuoksi piirustuksellinen puoli saattaa väliin jäädä vähän hataraksi. Mutta — siitä olivat suopeat arvostelijat yhtä mieltä — äskeinen näyttely osoitti, että taitelijatar on vakavoitumassa ja syventymässä ja että hänen työnsä alkavat saada persoonallisen leiman — siis jo hyvissä ajoin, sillä hän on vasta 22-vuotias.

Mutta eniten, ainakin toistaiseksi, viehättää katsojaa Irina Bäcksbackan väritys, jossa tuon tuostakin tapaa herkullisia soinnutuksia. Turhaan hän ei ole opiskellut kuukausimääriä nykyajan ranskalaisen taiteen etevien koloristien — Adrien Holy'n, Jean Cavaillés'n ja Roger Limouse'in — johdolla.

Tri JOHANNES HOHLFELD

PERHEROMAANI

Runoutta ja todellisuutta William von Simpsonin Barring-historian merkeissä

Saksan romaanikirjallisuuden viimeaikaisiin suuriin saavutuksiin kuuluu joukko perheromaaneja, jotka ovat rikastuttaneet Saksan kirjallisuutta korkea-arvoisella runoudella. Kennicotin „Tillmannssöhne", Ina Seidelin „Lennackerin" pappissuvun historia ja viimeksi William von Simpsonin Barringien historia (ilmestynyt suomeksi Otavan kustannuksella voidaan esittää tämän runouden huippusaavutuksina.

Sukututkimuksessa on varsin mielenkiintoista, mutta tuloksiltaan useimmiten hyvinkin laihanpuoleista „vanhojen asiakirjojen etsiminen", kun koetetaan kytkeä historiallinen esitys sitovasti asiakirjoilla todistettaviin tapahtumiin ja sulkea pois kaikki sellainen, joka perustuu ainoastaan päätelmiin ja olettamuksiin, ainoastaan todennäköiseen ja muiden mahdollisuuksien ohella tekijän intuitiivisesti tuntemaan sekä erottaa se eittämättömästi todistettavista ja asiakirjoilla todettavista esityksistä. Jokainen tutkimus ja esitys pysähtyy tällöin jossakin vaiheessa toteamukseen „Non liquet". Tästä tiedemiehen mitä tarkinta itsekkyyttä ja alituista kieltäytymistä vaativasta tehtävästä eroaa oleellisesti runoilijan työ, joka oikeastaan alkaa vasta siitä, mihin edellinen päättyy. Tiedemiehen valtakunta on ankaralla kritiikillä tutkiva järki, runoilijan taas kukoistava mielikuvitus. Siinä, missä historiallisen totuuden ankara vaatimus kieltää tiedemiestä menemästä eteenpäin, avautuu runoilijalle luovan mielikuvituksen ääretön kenttä. Tiedemiehen ainoana päämääränä on se, mikä on historiallisesti todettavissa, mutta se on runoilijalle ainoastaan pelkkä kehys ja tausta, jonka hän voi täyttää mielikuvituksessa luomallaan, toisiinsa liittyneitten tapahtumien kokonaiskuvalla. Hän jättää sivuun sen mikä on tilapäistä, saadakseen tapahtumista esiin sen mikä on tyypillistä ja yleispätevää, kun sitä vastoin historian tutkimukselle juuri tilapäinen ja yksinäinen tapahtuma on oleellista. „Kuinka kaikki on oikeastaan tapahtunut" on historiallisen tutkimuksen ohje, mutta runollisen esityksen päämäärä on totuus korkeammassa mielessä, joka riisuu tapahtumien yltä kaiken tilapäisen, luoden ihannekuvan, jolla on ikuisuusarvo ja -pätevyys. Sitä varten tulee runoilijan saattaa kaikki tapahtumat, joita hän kuvaa, järjelliseen sisäiseen yhteyteen toistensa kanssa, ja olla itse luovana voimana tapausten takana, jota vastoin historioitsijalle, jonka tehtävänä on löytää järjellinen selitys tarkoituksettomilta näyttäville sattumille, on asetettu ahtaat rajat, eivätkä hänen olettamuksensa, vaikka niitä olisi tukemassa kuinka pätevät lähteet tahansa — joissa kuitenkin aina on aukkoja — voi koskaan saada samaa vakuuttavaa voimaa kuin runoilijan kertomus, jolla on käytettävissään kaikki mahdollisuudet selitykseksi siitä, miksi kaikki on tapahtunut niin eikä toisella tapaa. Runoudessa esitettävää tapahtumien aukotonta kehitystä vastassa on historiallisessa esityksessä yksityisistä tapauksista muodostuva kertomus. Samalla kun runoilija kytkee tapahtumat ajallisesti ja paikallisesti siten toisiinsa, että ne muodostavat täysin tyydyttävän sisäisen ja ulkonaisen yhteyden, heittää hän sivuun kaiken, mikä häiritsee tällaista järkevää selitystä, saattaen siten monesti hämärältä ja läpinäkymättömältä vaikuttavan historian kuvan siihen perspektiiviseen kirkkauteen, joka voidaan saavuttaa ainoastaan näkemyksen tiivistymisen avulla.

Runollisen luomistyön, samoin kuin kaiken muunkin taiteen viimeiset salaisuudet jäävät aina käsittämättömiksi. Mutta Barring-runous on lähdeaineistonsa erikoisesta ansiosta monia yksityiskohtia myöten helposti paljastettavissa. Sillä kirjailija ei ole koettanut mitenkään salata sitä, että siinä käsitellään hänen omaa perhettään. Jo kansilehdellä oleva vaakuna, jossa on Simpsonin vaakunasta otetut kypäräkoristeet, ruusu ja ohdake, sekä niiden lisäksi toisena kilpi- ja kypäräkoristeena valkoisella taustalla hyppäävä naaraskettu, paljastaa asiantuntijalle, että Simpsonit ovat itse romaanin sankareina. Vertaamalla romaania Gotha-kalenteriin voidaan todeta, että Barringien sukuhistoria käy miltei tarkasti yksiin Simpsonien historian kanssa samoin kuin Eyff-Werndorffien Groebenien kanssa, ja on jokseenkin varmasti olettavissa, minkä vuoksi runoilija on eräissä yksityiskohdissa poikennut totuudesta.

Runoilija Willian von Simpson oli ainoastaan vähän kuudennella, kun hänen isoisänsä William von Simpson kuoli. Tämä epäilemättä huomattava mies on ilmeisesti jättänyt lapsukaiseen unohtumattoman vaikutuksen, joka ei ole kokonaan haihtunut puolen vuosisadan kuluessakaan. Se, mitä hän yksityiskohdittain tietää tästä, ei kuitenkaan voi perustua henkilökohtaisiin kokemuksiin ja muistoihin, pikemminkin hän on saanut enimmät tiedot muilta. Mutta runoilijan oli kuitenkin annettava kaikki, mikä romaanissa tapahtuu, kehittyä hänen omasta kokemuksestaan — siitä syystä kuolee romaanissa isoisä vasta 1890, ainoastaan pojanpojan läsnä ollessa, jolle tästä kuolinpäivästä sitten tulee hänen nuoruutensa keskeinen elämys — toinen tärkeä tapahtuma on Wiesenburgin myynti vähän ennen isän kuolemaa ja ennen kuin hän oli saanut tilan haltuunsa, kuten oli toivonut. Samoin romaani siirtää „armollisen rouvan" kuoleman runsaalla vuodella eteenpäin, jotta tämäkin viehättävä naishahmo ottaisi osaa silloisten tapausten ryöppyyn. Toiselta puolen kirjailija tekee pojanpojan äidin muutamia vuosia vanhemmaksi sekä sitä paitsi vanhimmaksi Eyffien sisaruksista, jotta tulisi käsitettävämmäksi, minkä vuoksi hänen isänsä oli valinnut vaimokseen tämän kolmesta sisaresta kaikkein vähiten rakastettavan, nimittäin koska tämä oli hänen tullessaan näyttämölle ollut kypsempi, seurapiiriin tottuneempi ja laskevampi kuin hänen nuoremmat sisarensa. Toiselta puolen on Malte Eyff, 14 vuotta Gerdaa nuorempi veli, todellisuudessa ollut 21 vuotta nuorempi kuin vanhin sisarensa; tässä kirjailija hyvällä syyllä kuroo sisarusparven ajallisesti lähemmäksi toisiaan, saadakseen suljetumman piirin. Samasta ajallisesta syystä hän sijoittaa oman avioliittonsa kahdeksaa vuotta aikaisemmaksi ja antaa vuosina 1919 ja 1922 syntyneiden lastensa tulla maailmaan jo ennen maailmansotaa.

Mitä lähemmäksi nykyaikaa runoilija tulee, sitä enemmän painaa runous todellisuuteen verrattuna. William von Simp-

SAKSALAISET LAPSET VIRKISTYSMATKALLA ITALIASSA

Eräänä varhaisena syyskesän aamuna vallitsee Brennerin asemalla reipas, iloinen elämä. Aurinko valaisee lukemattomien lasten kasvoja, jotka iloisina tarkastelevat pitkän erikoisjunan ikkunoista heidän eteensä avautuvaa outoa maisemaa. Moni neitonen ja nuorukainen tekee tällöin ensi kertaa tuttavuutta todellisen vuoriston ja sen lukuisten lumipeitteisten huippujen kanssa. Italialaisille asemavirkailijoille tuottaa tämän lapsijoukon näkeminen suurta iloa. He tietävät, että ne ovat heidän ystäväkansansa lapsia, heidän saksalaisten aseveljiensä poikia ja tyttöjä, jotka tulevat heidän aurinkoiseen kotimaahansa viettääkseen siellä muutaman viikon (4—6 viikkoa) kestävän virkistysloman. — Lyhyen pysähdyksen jälkeen jatkaa juna matkaansa etelään päin Italian kylpykaupunkeja kohden.

Näitä virkistysmatkoja, jotka ovat tuottaneet iloa jo tuhansille saksalaisille lapsille, järjestää Saksan kansallissosialistisen puolueen (NSDAP.) kansanhuolto. Aina aika ajoin kuljettaa erikoisjuna Saksasta Brennerin solan kautta Italian kauniisiin merikylpylöihin noin nelisen sataa lasta, joita seuraa koko oleskeluajan NSV.-lääkäreitä, -kaitsijoita ja -kaitsijattaria. Adrianmeren ja Tyrrhennanmeren rannoilla sijaitsevissa uudenaikaisissa merikylpylöissä lapset saavat kaikkea asiaankuuluvaa hoitoa lääkärin valppaan silmän alaisena, valoa, ilmaa ja aurinkoa. Italiassa toimiva Kraft durch Freude-järjestön osasto huolehtii lasten henkisistä ja sivistyksellisistä tarpeista: heille järjestetään virkistäviä huvimatkoja lähiympäristöön, elokuvanäytäntöjä ja muita juhlatilaisuuksia. Sen vuoksi ei olekaan mikään ihme, että lapset, jotka ovat etupäässä kotoisin sellaisista suurkaupungeista kuin Berliinistä, Münchenistä tai Hampurista, haikein mielin palaavat kylpyajan päätyttyä takaisin koteihinsa. Ovathan he saaneet tänä aikana lukemattomia ihania elämyksiä, jotka tulevat aina unohtumattomina säilymään heidän muistissaan.

Mutta vielä merkityksellisempi ja suuriarvoisempi lienee kuitenkin se henkinen voitto, jonka nämä virkistysmatkat osanottajilleen tarjoavat: ne välittävät lasten herkkiin, vastaanottavaisiin mieliin voimakkaita vaikutelmia ystävämaan luonnosta ja kansasta, vaikutelmia, joilla on syventävä ja kirkastava vaikutus molempien kansakuntien välisiin läheisiin suhteisiin.

Saksalaisia lapsia virkistysmatkalla Italiassa. Palmupuihin kiipeäminen näyttää saksalaisista pojista olevan „eri jännää“

Kuva: Atlantic

sonin elämänjuoksu eroaa lopulta oleellisesti pojanpojan Archi von Barringin kohtaloista. Päätettyään tietopuoliset ja käytännölliset maatalousopintonsa, jotka lienevät sujuneet suunnilleen siten kuin romaanissa kerrotaan, tuli runoilijasta, hänen suoritettuaan asevelvollisuutensa, reserviupseeri erääseen husaarirykmenttiin, hän palveli sittemmin Saksan Lounais-Afrikan suojajoukoissa ja teki tällöin laajoja matkoja ympäri maailmaa. Myöhemmin hän osti Lauthin kartanon Preussin Eylaun piirikunnassa. Näinä muuten hiljaisina maanviljelijävuosinaan hän antaa ensimmäisen kerran puheenaihetta itsestään, kun hän maatilaltaan Itä-Preussistä ratsasti Formidable-nimisellä kimollaan 3,700 kilometriä pitkän matkan Konstantinopoliin 54 päivässä.

Vuonna 1914 hän lähti reserviupseerina sotaan ja solmi toukokuun 22. päivänä 1916 Berliinissä avioliiton Margot v. Gustedtin kanssa (os. Berssel), joka oli vasta vähän aikaisemmin, huhtikuun 5. päivänä 1916 saanut eron ensimmäisestä miehestään, Kurt von Herderistä. Tämä, runoilija Herderin lapsenlapsen lapsi, oli avioeron jälkeisenä päivänä ampunut itsensä särkyneen avio-onnensa murtamana. Sodan päätyttyä William von Simpson, luovuttuaan tilastaan, otti haltuunsa Sennerin hevossiitoslaitoksen Teuteburger Waldessa tullen Lippen tallimestariksi. Luovuttuaan tästä toimesta hän muutti Brasiliaan, jossa viipyi viisi vuotta. Sen jälkeen hän eli kirjailijana Berliinissä ja on äskettäin ostanut itselleen Klein-Beerenin Scharbeutzissa Itämeren rannalla. Siellä hän kirjoittaa kolmatta osaa Barring-romaaniinsa, jossa runous ja todellisuus sisäisestä pakosta kytkeytyvät toisiinsa vieläkin voimakkaammin kuin edellisissä osissa.

Barring-runoudessa toimeenpantua ajallista lyhennystä vastaa myös tarkempi paikallistaminen. Simpsonien ja von der Groebenien perhepiiri on liitetty kokonaan Itä-Preussin elintilaan; Koillis-Saksan oloihin runoilija sijoittaa myös pojanpojan rouvan, jonka perhehistoriallisena tehtävänä on auttaa jälleenrakentamaan kaikkea sitä, minkä hänen anoppinsa itsetietoisesta tai itsetiedottomasta halpamaisuudesta oli hävittänyt. Todellisuudessa otti William von Simpson vaimonsa Halberstadtin sokerijuurikasseudun aateliston keskuudesta, ja siellä hän on myös todennäköisesti saanut maataloudellisen oppinsa; hän sijoittaa vaimonsa perheen Leschenin ritaritilalle Länsi-Preussin Hohensolzaan, joten se siis kuuluu romaanissa Koillis-Saksan piiriin. Saadakseen runoutensa piirin sulkeutumaan myös paikallisesti, kirjailija antaa pojanpojan hankkia takaisin isoäidin tilan Bladupönen 1908, kun sitä vastoin todellisuudessa hänen veljensä on tähän saakka hallinnut isoäitinsä tilaa Szirgupöneniä. Simpson ei kuitenkaan karta näyttämönvaihdostakaan, hän vain valitsee sen paljon suuripiirteisemmin kuin jos olisi kysymyksessä erään saksalaisen maiseman vaihtaminen toiseen. Runoilija nim. valitsee vastapelin näyttämöksi Englannin. Barringien kantaisä, Memelin tukkukauppias Archibald Barring, joka 1808 oli hankkinut itselleen Wiesenburgin ja Gottesfelden valtiontilat, oli naimisissa englantilaisen, syntyperäisen Hamiltonin kanssa, ja siitä alkaen viiden sukupolven ajan perhe oli ollut läheisissä suhteissa englantilaisiin sukulaisiin Hamiltoneihin ja Clackmananeihin, jotka ovat vanhaa skotlantilaista aatelia. Näitä englantilais-skotlantilaisia suhteita vastaa, vaikka oleellisesti vanhempina, Simpsonien polveutuminen. Erään 1901 „Deutscher Herold"-lehdessä olleen artikkelin mukaan polveutuu reformeerattuun kirkkoon kuuluva Memelin perhe Simpson, joka vuoteen 1737 asti kirjoitti nimensä Simson, itse Skotlannista, josta vuoden 1685 seutuihin veljekset Andreas ja Wilhelm, ammatiltaan kauppiaita, olivat tulleet Memeliin.

Aurinkoinen, salaperäisen ihmeellinen Etelän maailma — monien poikien ja tyttöjen unelmien kohde

Kuva: Atlantik

Runoilijan perhe polveutuu Wilhelm Simsonista; suvussa jatkuivat vielä edelleenkin englantilaiset sukulaisuussuhteet; niinpä Memelin pormestari John Simpson oli naimisissa Dorothea Douglaksen kanssa ja tämän tytär Mary (Marie) meni 1761 naimisiin Skotlannista maahan muuttaneen maanviljelijän Archibald Mc. Lean-Cartigin kanssa, jonka etunimen runoilija on ottanut Barringien suvun kantanimeksi. Barringien suvussa nämä englantilaiset sukulaisuussuhteet on esitetty vieläkin läheisempinä, vaikka ne eivät näyttele niin suurta osaa kuin uudelleen solmitut suhteet, jotka johtuvat äidistä tämän nuoremman sisaren, vapaaherratar Gisela v. Eyff-Werdorfin, mentyä naimisiin laivanvarustaja Harold Bancrofftin kanssa, Englantiin näyttäisivät osoittavan — sitä ei todista Groebenin sukuhistoria, sillä miellytävää Gisela-rouvan olemusta vastaava Elise von der Groeben meni todellisuudessa 1890 naimisiin Groebenien serkun, erään entisen majurin kanssa Königsbergissä. Ilmeisesti on runoilija tässä kietonut runollisesti yhteen voimakkaita henkilökohtaisia elämyksiä perhehistoriaan kytkien ne toisiinsa myös genealogisesti.

Runoilija on tarvinnut tätä vastalavastusta, jotta hänen sankarinsa eivät tukehtuisi paikalliseen ahtauteen. Pojanpojan täytyy tehdä tuo pakonsa maailmaan, voidakseen palata takaisin kotiseudulle, joka oli tullut hänelle myrkytetyksi, kun hänet oli sydänjuuria myöten järkytettynä karkoitettu paratiisista. Tapaamme hänet kauniina ja houkuttelevana muukalaisena, ylhäistä leimaa kantavana englantilaisena — tämän runouden suuruuden salaisuus näkyy esim. siinä, että pojanpoika ei mene rappiolle tällä matkalla, vaan saa siitä päinvastoin voimaa kotiseutunsa jälleenrakentamiseen. Vapaa, huoleton elämä Englannissa „täti Giselan" luona ei kuitenkaan vielä ole kylliksi, jotta tuosta sentimentaalisessa itsensä halveksinnassa katkeroituneesta nuorukaisesta tulisi kypsä mies kadotetun paratiisinsa jälleenrakentamiseen; tosikypsäksi hän tulee vasta vastoinkäymisten terästämän viisaan ystävänsä Kettelriedin vaikutuksen alaisena sekä porvarillisen kelpo maanviljelijän Karchowin käytännöllisessä koulussa ja oppiessaan yhä enemmän rakastamaan tytärtään Irmiä. Vasta tällöin hän oppii ymmärtämään, kuinka paljon hänen lapsuuden paratiisissaan oli myös ansaitsematonta taivaan armolahjaa (jonka menettäminen tosin siitä syystä tuntui kaksinkerroin raskaalta!) ja kuinka paljon enemmän reippautta, tervettä kestävyyttä ja epäsentimentaalista taisteluhenkeä tarvitaan oman tilan hankkimiseen ja säilyttämiseen. Siten hän löytää tien takaisin alkujuurilleen, joista hänen oma sukunsa on kasvanut, ja hänen arvosteleva epäilyksensä perinnöllistä aatelia kohtaan, joka saavutti asemia omatta ansiottaan (hänen äitinsähän polveutui näistä piireistä ja hänet itsensäkin oli syntyperän perusteella ja kasvatuksen ansiosta luettu niihin kuuluvaksi), kiteytyy selväksi vakaumukseksi siitä, että henkilökohtainen kunto ja antautuminen ovat vakinaisesti asuvalle aatelistolle oleellisempia kuin alituisissa ennakkoluuloissa tapahtuva kasvatus ja etuoikeuksien ainainen kärkkyminen.

Teoksen taiteellinen suuruus riippuu juuri tästä alituisesti itseään koettelevaan, velvollisuuksiin eikä oikeuksiin perustuvaan konservatismiin nojaavasta arvostelevasta asenteesta. Pojanpojan kumpikin oppimestari, isoisä — tämä vanhan kansan ylhäinen grandseigneur — ja terveen käytännöllinen maanviljelijä Karchow — tämä puoliteollistunut nykyaikainen liikkeenjohtaja — ovat monessa suhteessa toistensa vastakohtia, vaikka ovatkin perusolemukseltaan sukulaisolentoja; he eivät anna luulotella itselleen mitään, vaan tunkeutuvat asiain ja ihmisten ytimiin. He ovat kumpikin sen edistysmielisen konservatismin edustajia, jotka eivät milloinkaan ole valmiita tekemään kumoukselle häpeällisiä myönnytyksiä, mutta vielä vähemmän haluavat säilyttää kaiken ennallaan vain siitä syystä, että se on olemassa. He voivat olla yhtä armottomia painamaan alas rappeutumassa olevaa kuin vastustamaan esiinpyrkivää uutta, mikäli ne eivät ole kyllin arvokkaita tulevaisuuden kannattajiksi. Surullisena ja tuskaisena tuntee vanha Wiesenburg, minne hänen miniänsä vaikutus on lopulta johdattava hänen ainoan poikansa; hän korottaa varoittavan äänensä, mutta hän antaa kuitenkin asiain mennä menoaan niin pian kuin hän on tullut vakuuttuneeksi, että ainoastaan täydellinen välien rikkoutuminen voi pelastaa romahdukselta. Kun pojalla ei ole voimia tähän välien rikkoutumiseen, täytyy hänen kaatua ja hänen mukanaan koko tilan romahtaa — tätä „kuoleman ja syntymän" rautaista lakia, jonka järkkymättömyyden hän myöntää, hän ei voi vastustaa siitä syystä, että on kysymyksessä hänen oma poikansa ja tämän tila, ja silloin hän panee kaiken toivonsa tuskin kymmenvuotiseen pojanpoikaansa, jossa hän huomaa oman verensä virtaavan. Karchow puolestaan on henkilökohtaisesti vapaa tästä sentimentaalisuudesta, mutta hän ei voi kieltää tunteeseen perustuvaa kiintymystä kotiseutuun ja niinpä hänestä tulee se voima, joka antaa pojanpojalle rohkeutta ja oikean neuvon ja välttämättömän avun tilan ostamiseksi jälleen Itä-Preussista.

Synnynnäisenä itäpreussilaisena sekä tämän maan ja sen asujainten kenties hienoimpana tuntijana on Simpsonille kuitenkin täysin vierasta maakunnan yhtenäisyyden perusteella tehdä samalla johtopäätös itäpreussilaisen väestön yhtenäisyydestä. Itä-Preussin asukkaitten monelta taholta polveutuva alkuperä on hänelle täysin selvillä; Hamiltonit edustavat perheen voimakasta englantilaista piirrettä; Wiesenburgin vaimo on kotoisin Berliinistä, samaten myös Irmi Karchowin äiti, jonka esi-isät olivat Schönebergin talonpoikia ja myöhemmin berliiniläisiä tonttikeinottelijoita. Salzburgilaisiakaan ei ole unohdettu. Eyffeissä virtaa ikivanhaa puolalaista verta äidin puolelta sekä eräässä prinsessa Galizinissa venäläistä. Maud Kosswitz on syntyperäinen amerikkalainen ja Wiesenburgin ostaja Arnoldi on reiniläinen suurteollisuudenharjoittaja. Yhtä vähän on perheen sosiaalinen alkuperä yhtenäistä: pojanpojan appiukko polveutuu talonpoikaisesta suvusta, anoppi on berliiniläisen tonttikeinottelijan tytär, hänen isoäitinsä oli Berliinin valtio-oopperan soolotanssijatar ja berliiniläisen puuseppämestarin tytär, hänen isoäitinsä äiti polveutui suurtilalliseksi päässeestä itäpreussilaisesta talonpoikaissuvusta ja tämän äiti englantilaisesta kauppiassuvusta ja Barringit itse olivat Memelin kauppamiehiä ja laivanvarustajia. Hänen isänsä Friedin kohtalokkaana erehdyksenä oli ollut, että hän oli solminut avioliiton vanhimmasta itäpreussilaisesta aatelissuvusta peräisin olevan naisen kanssa. Silloin oli hänen viisas ja maailmaa kokenut isänsä ennakolta tajunnut paljon selvemmin, mikä oli välttämätöntä, kun hän kuvitteli, millaisen naisen kanssa tämän oli mentävä avioliittoon. Memelin Barringien terveesti harkitsevan kauppiasveren täydennykseksi, kylmien ja määrätietoisten englantilaisten Hamiltonien, Habichtien käytännöllisen, hieman itsekkään ja epäluuloisen talonpoikaisveren ja äitinsä ideaalisen tunteellisuuden lisäksi hän tarvitsisi tasapainon vuoksi säästäväisen ja käytännöllisen vaimon, jolla olisi varma tunto siitä, mikä oli eduksi perheelle — jos se puuttui, oli parempi, että hän nai Kadereitin talonpoikaistyttären kuin Montmorencyn! Mutta Friedin vaali sattuu päinvastoin Gerda Eyffiin: tämä polveutui tosin eräästä maan vanhimmista ja parhaista suvuista, vaikka sellaisesta haarasta, joka oli perinyt Laugallen tilan eräältä sedältä, eikä ollut maalaiselämään tottunut, vaan monien aatelisten sukujen tavoin ei koskaan ottanut vakavasti maatilaansa; sen erään etevän edustajan, krievi Hannibal Eyff-Schönfeldin mukaan elämän päätarkoituksena oli lastenkasvatus, suvun palvonta ja metsästys. Gerda Eyff-Werndorff, joka nuoruudessaan oli häikäisevän kaunis, oli kuitenkin ainoastaan hurmaajatar, jossa arkailemattomaan itsekkyyteen, pintapuolisuuteen ja kevytmielisyyteen itsekkäiden päämäärien tavoittelussa liittyi hämmästyttävä johdonmukai-

suus ja viisaasti laskelmoiva terävyys. Armottomasti, mutta joka tavulla oikeaan osuen esittää Wiesenburg hänen luonnekuvansa: „Hänellä ei ole jälkeäkään aristokraattisesta tunteesta. Hänestä on aristokraattista olla vallanhimoinen, tuhlata rahaa, hautoa eriskummallisia aatoksia ja toivomuksia. Yksinpä hänen ylpeydessäänkin on jotain harvinaisen alemmuustuntoista. Hän kuvittelee olevansa aristokraatti. Mutta hän on kaikkea muuta kuin sitä. Siihen tarvitaan todellista sivistystä. Ja se häneltä puuttuu. Sivistys on omahyväisyyden perivihollinen. Ja hänen menettelystään syvästi järkyttnyt aviomies sinkoaa hänelle vasten kasvoja syytöksen, että hän on „tunnoton ja epäoikeudenmukainen". Ainoastaan siitä syystä, että häntä etevämpi vastapelaaja Wiesenburg, kuolee jo 1890 sekä että hänen poikansa, tuo hänen „sydämensä narri", sortuu surkuteltavan onnettomuuden uhrina, pääsee tuo luonteeltaan niin ala-arvoinen rouva voittajaksi epätasaisessa taistelussa, ja tässä juuri ilmenee tämän runouden sydäntä kouristava, oikea tragiikka. Fried Barring menee rappiolle traagillisen erehdyksensä vuoksi, jolle hän vielä vähän ennen kuolemaansa uhraa Wiesenburgin ihanan tilan.

Tilan menetys muodostuu katastroofiksi siitä syystä, että itäpreussilaisia ihmisiä pitää yleensä koossa läheinen suhde maahan; veren yhtäläisyydellä yhtä vähän kuin heimoustunteella tai sosiaalisella samanarvoisuudella ei ole koskaan täällä ollut samaa merkitystä. Kotiseutu yksin tekee Itä-Preussin — ja siinä piilee salaisuus, minkä vuoksi Itä-Preussi ei ole koskaan ollut minkäänlaisen heimoustunteeseen perustuvan eriseuralaisuuden tyyssija — ei ole olemassa mitään itäpreussilaista heimoutta eikä siis myöskään itäpreussilaista kansallisuutta — vaan se on alusta alkaen ollut valtakunnanmaa, joka eli ainoastaan ja yksinomaan valtakunnallisesta aatteesta ja on näihin päiviin saakka ollut valtakunnallisen ajatuksen lujin varustus: näin on ollut asianlaita ritarikunnan valtakaudella samoin kuin vapaaherra von Steinin aikoina sekä nyt aivan kaksinverroin! Sen vuoksi on Wiesenburg niin erehtymätön Bismarckin sissi ja sen vuoksi elää tässä maakunnassa ja sen asukkaissa niin järkkymättömän lujana puhtaan, eriseuraisuudesta vapaan, väärentämättömän saksalaisuuden ja Saksan valtakunnan puhdas aate. Tämä ihanne täyttää Simpsonin runouden, se kannattaa ja ravitsee sitä. „Tämän tietäen ei pitäisi vaatia Itä-Preussia esittämään heimouden osoituksia, joita sillä ei ole esitettävänä, eikä se edes tahdo sitä esittää; mutta tähän maakuntaan voidaan luottaa aina, milloin tulee kysymys valtakunnan voimannäytöksestä, sen aatteen ja todellisuuden puolustamisesta ja ylistämisestä." Täsmälleen tämä on liikkeellepanevana voimana Wiesenburgien poliittisessa ja taloudellisessa toiminnassa: Saksan valtakunta ja Saksan kansa jakamattomana kokonaisuutena ovat niitä hyveitä, joiden puolesta hän jännittää voimansa — ei sanaakaan kuulu hänen suustaan yhden yksinäisen heimon tahi maakunnan erikoisharrastuksista, kun hän 1885 puolueensa puolesta puhui Bismarckin 70:nnen syntymäpäivän juhlallisuuksissa; tämä puhdas ja väärentämätön valtakunnallisuuden aate onkin romaanin siveellisenä kannattajana.

Todellista aateluutta edustavat romaanissa Barringien myöhään aateloitu suku ja Karchowien porvarillinen perhe, samalla kuin Eyffien edustama perintöaateli epäonnistuu parhaimpien edustajiensa kautta. Juuri siellä, missä Eyffien suku esiintyy virallisena kokonaisuutena, esim. sukujuhlassa Berliinissä, tulee inhimillinen ja sosiaalinen vajavaisuus huomattavasti näkyviin — onttoa ulkokuorta ei enää koeteta peitelläkään. „Törkyinen mielenlaatu ja pelkuruus" viettävät kihlajaisia. Harvoin on aatelista alkuperää olevaa perhettä esitetty niin epäedullisessa valossa, mikä tosin tapahtuu toisella puolen ilmenevän kiinteän yhtenäisyydentunteen ja terveen tradition vastapainoksi. Runous säilyttää tämän selvän vastakkaisuuden täysin vapaana kaikesta hävittävästä tendenssistä. Tietenkään ei ole mahdollista joka yksityiskohtaa myöten päätellä, missä määrin kuvauksen perustana on runoilijan oman perheen tapahtumat. Mutta jokseenkin selvän käsityksen siitä, kuinka runous ja todellisuus suhtautuvat toisiinsa, saa tarkastaessa niitä suuria historiallispoliittisia tapahtumia, joita romaanissa käsitellään. Runoilijan isoisä, William von Simpson, oli Preussin herrainhuoneen jäsen ja piirinsä edustaja, tämän vävy v. Gossler taasen Preussin kultusministeri — kummallakin on varmaan ollut syvällinen käsitys oman aikansa historiallisista tapahtumista ja epäilemättä heillä on myös ollut melkoinen vaikutus niihin, mutta heidän asemansa ei kuitenkaan riittänyt saattamaan heitä suurpolitiikan välittömään yhteyteen. Sen vuoksi tekee runoilija vanhasta Wiesenburgista valtiopäivien jäsenen ja saksalais-konservatiivisen puolueen puheenjohtajan, josta Bismarck tuntee saavansa politiikkansa luotettavan, henkilökohtaisen tuen, sekä vävypojastaan Preussin sisäministerin, jolle Bismarck uskoo henkilökohtaisesti lujan ja päättäväisen politiikan johdon sosiaalidemokratiaa vastaan. Samasta syystä tekee runoilija isästään, joka oli syntynyt 1853, neljä vuotta vanhemman, antaakseen hänen osallistua vuoden 1870 sotaan upseerina, jota vastoin tästä todellisuudessa tuli reserviupseeri vasta v. 1877. Tällä tavoin hänen onnistuu aikakauden sisä- ja ulkopoliittisia tapahtumia keinotekoisesti muuttamatta kytkeä ne romaaninsa sankarien henkilökohtaiseen elämään. Ainoastaan harvoin tapahtuu tämä yhdistäminen irrallisesti ja ilman sisäistä yhteyttä, kuten vapaaherra von Eckardtsteinin keskusteluissa.

Päinvastoin kuin valehistoriallisissa romaaneissa, jotka enimmäkseen ovat ilman mielikuvitusta kokoonkyhättyjä huonoja reportaasheja, on Bismarckin ajan historiaan, tarkkaa historiallista totuutta kunnioittaen ja runollista vapautta käyttäen, sulatettu erään perheen kehitys ja kasvaminen sekä sen määrätyt pienet kohtalot niin toisistaan erottamattomaksi kokonaisuudeksi, että armoitettu lukija todella saa, Goethen sanoja käyttääkseni, runouden hunnun totuuden kädestä.

Samoin kuin runoilija, taitavasti lankojaan solmien, on onnistunut saattamaan oman sukunsa historian elävään yhteyteen suurpolitiikan kanssa, hän on ilmeisesti myös kutonut perhehistorian ja aikakauden tyypilliset seurapiirien tapahtumat suureksi kudokseksi, jossa todellisuus ja kuviteltu liittyvät toisiinsa runollisesti. Tämä pitää paikkansa myös kolmannen elämänalan suhteen, jolla hän on osoittautunut niin ikään mestarilliseksi kertojaksi, nimittäin taloushistoriassa. Sille, jolla on onni tuntea Simpsonien tilat Georgenburg, Nettienen ja Zwion, tuottaa varmaan viehättävää tyydytystä huomata, millä rakkaudella maisemien ja yritysten yksityiskohdat ja kaikki niihin kuuluvat on kuvattu. Maataloudellisen kirjanpidon ja hinnoittelun hienouksia myöten esitetään talonpoikien ja kartanonherrain elämäntyöstä niin kiehtova kokonaiskuva, että lukija iloitsee karjan ja sadon menestymisestä sekä tuntee tuskaa siitä, että sukupolvien vaivalloisella työllä luotua omaisuutta tuhlataan kevytmielisesti. Teos on todellakin kappale maanviljelyshistoriallista mestariesitystä, jota parempaa ei mikään maataloushistoria voisi esittää.

Moskovan sormet kaukaisessa Idässä

ERÄITÄ HUOMIOITA BOLSHEVIKKIEN KIIHOTUSTYÖTÄ KÄSITTELEVÄSTÄ KIRJASTA

Maailmansodan jälkeen on Kauko-Idän politiikka ollut niin monivivahteinen, ettei monikaan poliitikko ole voinut sitä täysin seurata. Sen, joka on kiinnostunut näistä mullistavista tapatumista, tulisikin siitä syystä ennen kaikkea tutustua v. F. Möldhammerin „Moskaus Hand im Fernen Osten" nimiseen teokseen. Hän saa tämän ammattimiehen selostuksesta seikkaperäisen, tietorikkaan kuvan vuosien 1918—36 tapahtumista Kauko-idässä sekä siitä osasta, mitä Moskovan rikoksellinen käsi siellä näytteli. Viiden ja puolen vuoden aikana tehdyt huomiot Neuvostovenäjän rajojen sisäpuolella ja 14 vuoden oleskelu siellä tekevät tekijälle mahdolliseksi monen kokoelmassa olevan elämyksen ja kokemuksen kertomisen. Koska Möldhammerin esitykset luovat kirkkaan valon akselivaltojen bolshevismin vastaiseen ratkaisevaan taisteluun, tutkittakoon tässä niitten sisältöä seikkaperäisemmin kuin arvosteluissa yleensä.

Erittäin elävästi kuvataan kirjassa 18 vuotta kestänyttä keskeytymätöntä taistelua Mandshuriasta sekä itäkiinalaisen rautatielinjan omistamisesta. Bolshevikkien suorittamasta ensimmäisestä hyökkäyksestä näille alueille johdattaa tekijä lukijansa hetkeen, jolloin japanilaiset lopullisesti olivat pakottaneet bolshevikit peräytymään vastaperustetun suojavaltion Manshukuon läntisen rajan taakse.

Vuosien 1918—1922 välisenä aikana esti Siperiassa toimiva bolshevismin vastainen liike bolshevikkejä asettumasta Itä-Aasian alueille. Se aiheutti lokakuun 14 p:nä 1918 Omskin valkovenäläisen hallituksen perustamisen, jonka johtoon asettui amiraali Koltshak. Taistelussa bolshevikkejä vastaan tuki Koltshakia maailmansodassa tsaarin lippujen alla taisteleva tshekkiläinen legioona, jonka tarkoituksena oli kulkea Siperiasta Vladivostokin kautta Ranskan rintamalle, mutta joka pelkäsi bolshevikkien häiritsevän kuljetusta; samoin häntä auttoivat eräät ympärysvaltojen joukot. Mutta näistä kaikista kävi kuitenkin vain Japani tehokasta taistelua bolshevikkejä vastaan. Kaikki muut valtiot ajoivat täysin itsekästä omien etujen politiikkaa. Englanti halusi esimerkiksi auttaa vain monarkistista Venäjää jaloilleen, jotta se kykenisi uuteen taisteluun Saksaa vastaan. Ranska taas koetti tshekkiläisen legioonan avulla keventää painostusta Ranskan länsirintamaa vastaan. Amerikka puolestaan harjoitti täysin petollista peliä varustaessaan bolshevikkejä aseilla, ammuksilla ja muilla sotatarvikkeilla. Se piti päätehtävänään kaikin keinoin estää Japanin vallan kasvua Aasian mantereella. Amerikalle oli siis erittäin suotavaa, että Japanin bolshevikkiviihollinen päässisi Tyynen meren rannoille. Niinpä Amerikan Tyynen meren politiikka pyrki helpottamaan bolshevikkien pääsyä Kauko-Itään.

Bolshevismin vastaisten voimien nopea luhistuminen alussa saavutettujen menestysten jälkeen ei niinkään johtunut bolshevikkien pystyväisyydestä kuin liittovaltain keskeisistä halpamaisista vehkeilyistä. Amerikan aluksi jonkin verran salattu taistelu Japania vastaan kävi yhä selvemmäksi, samalla kun sen onnistui herättää amiraali Koltshakissa epäluuloa ainoaa todellista liittolaista kohtaan. Tshekkiläinen legioona ei välittänyt taistelusta, vaan tek ryöstöretkiä Siperian takamaihin ja anasti rautatien omia tarkoituksiaan varten, niin että Koltshak joutui äärimmäiseen ahdinkoon kuljetusvälineiden puutteen tähden. Kaiken kruununa oli kuitenkin ranskalaisen kenraali Janinin — liittoutuneitten joukkojen ylipäällikön — petollinen toiminta: Hän luovutti Koltshakin bolshevikeille hankkien täten ranskalaisille joukoille vapaan paluumatkan liittovaltioiden luovuttua taistelusta. Tämä petos merkitsi kansalliselle venäläiselle armeijalle kuoliniskua, armeijalle, josta vain rippeet kestivät perääntymisen vaikeudet ja takaa-ajavien bolshevikkien terrorin pelastautumalla Mandshuriaan.

Japani huomasi nyt verivihollisensa, bolshevikkien, olevan oviensa edessä. Se ryhtyi tällöin päättäväisesti pitkään, sitkeään taisteluun, hetkellä, jolloin muu maailma lyhytnäköisyydessään piti sitä loppuun suoritettuna.

Suomen marsalkan
päiväkäskyjä

PUHTAIN ASEIN

Sotamarsalkka Mannerheimin 75-vuotisjuhlapäiväksi ilmestynyt upea julkaisu, johon on koottu hänen uljaita päiväkäskyjänsä vuosilta 1918—1942.

Teosta juhlistavat päiväkäskyihin liittyvät oivalliset syväpainokuvat, jotka valaisevat sekä sota- että kotirintaman, koko Suomen taistelua bolševismia vastaan. — Hinta 80 mk, sid. 100 mk.

OTAVA

Seuraavat kuvaukset bolshevikkien ja japanilaisten välisistä Siperiassa käydyistä taisteluista ovat erikoisen eläviä ja vaikuttavia, sillä kirjoittaja, joka niihin aikoihin oleskeli sotavankina Nikolsk Ussuriskissa, näki ne omin silmin Erimielisyydet uuden bolshevistisen varusväkikomennus-

kunnan ja japanilaisen välitysvaruskunnan välillä Nikolsk Ussuriskissa päättyivät, kun Moskovan onnistui taitavasti salaamalla todelliset tarkoitusperänsä järjestää rauhallinen sopimus suoja-alan määräämisestä. Moskova antoi kuitenkin naamionsa pudota liian aikaiseen. Jo muutamien kuukausien jälkeen tehtiin Nikolskin puoluepäivillä rannikkoaluetta koskeva „päätös": „Kaikki valta Neuvostoliitolle." Tämä oli selvää sopimuksen rikkomista, eikä Japani antanut kauan odottaa vastaustaan. Salamannopeasti ja yhdenaikaisesti se riisui bolshevikeiltä aseet kaikissa varuskunnissa rannikko- ja Amur-alueilla. Tämä onnistui kaikkialla ja merkitsi tuhoavaa tappiota bolshevikeille koko venäläisellä Tyynen meren alueella. Bolshevikkien unelma suuren Kauko. — Idän alueen suhteen oli lopussa.

Taistelujen päätyttyä Japani koetti uudestaan perustaa suojavaltion oman ja Neuvostovaltakunnan välille ja tukemalla puhtaasti bolshevismin vastaista hallitusta tasoittaa tie valtaan. Mutta maailmanpolitiikka asetti tälle esteet. Washingtonin konferenssin päätöksestä oli Japanin pakko poistaa joukkonsa mannermaalta lokakuussa 1922, jolloin bolshevismin vastaisten viimeisten voimien täytyi vetäytyä takaisin.

Nyt oli bolshevikeille tie avoinna Tyynelle merelle. Askel askeleelta bolshevikit marssivat Mandshuriaan. Tätä riitakapulaa koskettelevan taistelun kirjailija jakaa kahteen vaiheeseen: vuosien 1922—1931 väliseen ajanjaksoon, jolloin Japani antoi kiinalaisten omin voimin taistella Neuvostoliiton rintamaa vastaan ja toiseen, Mandshurian miehittämisen jälkeiseen jaksoon v. 1931, jolloin Japani itse ryhtyi toimeen, selvittääkseen lopullisesti voimasuhteet ja ajaakseen bolshevikit kerta kaikkiaan pois tieltään. Ensimmäisen taistelujakson aikana oli bolshevikeillä katkera vastustaja Mandshurian hallitsijassa, marsalkka Chang-Tso-Lin'issä, joka oli perustanut Changien sisäpoliittisesti lujan dynastian. Tällä oli Nangkingin kansallisen hallituksen perustamiseen saakka käytännöllisesti katsoen suurin valta Kiinassa. Marsalkka Chang oli ulkopoliittisesti täysin ystävällisissä väleissä Japanin kanssa ja tajusi bolshevikkien hävittävässä toiminnassa uhkaavan vaaran omalle maalleen. Niinpä hän oli valmis taistelemaan bolshevikkejä vastaan, missä vain mahdollista.

Kun sitten Mandshurian rintama bolshevikkien mielestä näytti liian vaikealta murtaa, yritti Moskova lamauttaa vastuksen Kiinasta käsin. Lounais-Kiinaan perustettiin Neuvostotasavalta ja kansallisten tarkoitusperien verholla yritettiin levittää bolshevistisia aatteita koko Kiinaan. Tämän tarkoitusperän teki kuitenkin vastaiskullaan tyhjäksi Chang Tso-Lin, joka eteni Pekingiin saakka ja pakotti Etelä-Kiinan vallankumouspuolueen rikkomaan suhteensa Neuvostoliittoon. Moskova oli kärsinyt ensimmäisen ratkaisevan tappion Kiinassa.

Chang-Tso-Lin'in kuoleman jälkeen muuttuivat olosuhteet kuitenkin bolshevikkien eduksi. Hänen poikansa ja seuraajansa marsalkka Chang-Hsue-Liang ei hyväksynyt projapanilaista politiikkaa — pääasiassa tunnesyistä. Bolshevikit huomasivat tämän heti ja ymmärsivät käyttää sitä hyväkseen. Varmoina siitä, ettei Japani tulisi Chang-Hsue-Liangille avuksi, hyökkäsivät bolshevikit Mandshuriaan ja esittivät marsalkalle vaatimuksia, jotka tulisivat tasoittamaan tietä heidän kiihoitustyölleen Mandshuriassa. Sen sijaan, että Chang-Hsue-Liang vielä viime hetkessä olisi pyytänyt apua Japanilta, liittyi hän Nangking-hallitukseen. Tällöin Japani ymmärsi, että amerikkalais-kiinalais-antijapanilainen vaikutus saisi jalansijan Mandshuriassa ja että bolshevismi, joka oli levinnyt siellä jatkuvasti, nyt tulisi saamaan siellä täysin vapaat kädet. Niinpä katsoi Japani itsensä pakotetuksi tarttumaan asiaan ensi sijassa saadakseen olot järjestetyksi sellaisiksi, jollaiset ne olivat ennen Chang-Tso-Lin'in kuolemaa. Kun marsalkka kuitenkin hylkäsi kaikki neuvottelumahdollisuudet ja asettui yhä voimakkaammin vastustamaan Japania,

Ilmoitamme arvoisille lukijoillemme elokuun 1. päivänä voimaan astuneesta muuttuneesta lähetysajasta:

Klo 19³⁰—20⁰⁰ uutislähetykset ja haastattelut { Veiksel 1339 m / Königsberg 291 m

Lyhytaalto DXM 31,27 m

Molemmat neljännestunnin pituiset lähetykset on siis yhdistetty puoli tuntia kestäväksi lähetykseksi

oli tämän pakko iskeä vastaan. Japanilaiset olivat päättäneet asevoimin tehdä kiinalaiset myöntyväisiksi tunnustamaan Japanin yliherruuden Mandshuriassa ja saapuivat pikamarssissa Shanghaihin tammikuussa 1932. Kuitaten Kansainliiton loruamiset siitä eroamalla he saattoivat koko Mandshurian alueen vanhaan kiinalaiseen keisaridynastiaan kuuluvan Pu-Yi'n vallanalaisuuteen, perustaen siten uuden Manshukuon valtion. Nangkingin täytyi solmia rauha ja Japanin pakosta myöntää vastaperustetulle keisarikunnalle sovinnollinen puoluettomuus.

Selvittäessään Mandshurian oloja kohtasi Japani luonnollisesti kovaa vastustusta bolshevikkien puolelta. Tosin ei Moskovalle juolahtanut mieleen ryhtyä aktiiviseen toimintaan, vaan järjesti uskollisena entisille menetelmilleen maanalaisen myyräntyön, jonka avulla yritettiin kiihoittaa entisen Mandshurian tyytymättömiä kenraaleja tekemään kapinan uutta hallitusta vastaan. Kun kapina oli tukahdutettu, olivat bolshevikit iskeneet pöytään viimeisen tehokkaan korttinsa. Japanin ostaessa Itä-Kiinan rautatien, joka vuoteen 1935 saakka oli ollut bolshevikkien hallussa, oli bolshevikit samalla lopullisesti työnnetty Mandshuokon läntisen rajan taakse. Täten oli Japani rakentanut uuden keisarikunnan lujaksi suojamuuriksi bolshevismiä vastaan. Japanin ansiota on kokonaan, etteivät Mandshuria ja Pohjois-Kiina ole joutuneet jakamaan Ulko-Mongolian ja Kiinan-Turkestanin kohtaloa ja että koko Kauko-Idän bolshevisoiminen on siten ehkäisty.

Kamppailua Itä-Kiinan radasta, joka on ollut koko tämän Kauko-Idän taistelun polttopisteenä, tekijä käsittelee useammassa luvussa sangen seikkaperäisesti. Venäjän valtion rakentamana se vähitellen joutui Mandshurian kiinalaisten vallanpitäjien ja venäläisten edustajien vastakkaisten etujen riidanaiheeksi. Sen jälkeen se joutui Neuvostoliiton käsiin ja vihdoin Japanille oston kautta. Näistä vaiheista kerrotaan kiinnostavia yksityiskohtia. Tässäkin asiassa ilmenee selvästi Moskovan viekas vehkeily. Sen tarkoituksena oli vain ollut käyttää rataa bolshevismin ponnahduslautana Kiinassa, eikä se tässä pyrkimyksessään ollut välttänyt sabotaashia eikä terroria.

Viralliset asiakirjat, jotka marsalkka Chang-Tso-Lin takavarikoi tehdessään kotitarkastuksen Neuvostoliiton lähetyksessä Pekingissä ja jotka Mödlhammer julkaisee kirjansa lopussa, ovat erittäin mielenkiintoisia. Nämä asiakirjat paljastavat armottomasti Moskovan todelliset kasvot. Ne todistavat vääjäämättömästi, että Moskova käyttää diplomaattisia edustuksiaan ainoastaan siinä tarkoituksessa, jotta se exterritorialiteetin verholla kykenisi ajamaan rikollisia hankkeitaan isäntämaiden valtiomuotoja vastaan.

Hänen Ylhäisyytensä Japanin lähettiläs kreivi Mushakoji onnittelee johdannossaan Antikomminterniä tämän kirjan julkaisemisesta ja toivoo, että se avaisi kaikkien niiden silmät, jotka vielä suhtautuvat välinpitämättömästi ja ymmärtämystä vailla bolshevismin uhkaaviin tuhoamispyyteihin.

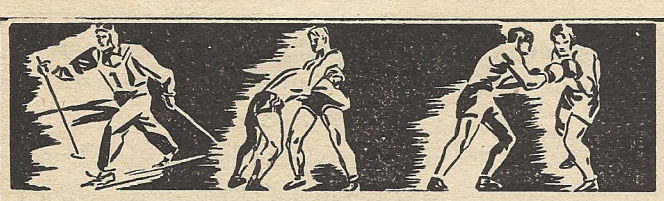

Urheilulla on ollut

SUURI TEHTÄVÄ

kansamme sekä ruumiillisen että henkisen kunnon kasvattajana, ja että urheilu siinä tehtävässään on onnistunut, sitä todistaa kansamme sekä taistelu- että kotirintamalla saavuttamat tulokset.

Urheilun ja liikuntakasvatuksemme johtavana välinehankkijana on jo yli neljännesvuosisadan ollut

KARHU

"HIIHTÄVÄ KARHU"

jonka tuotteet ovat tunnettuja ja hyviksi tunnustettuja kautta maailman.

Oy. URHEILUTARPEITA

Helsinki, Merimiehenkatu 38—40, Puh. 20911

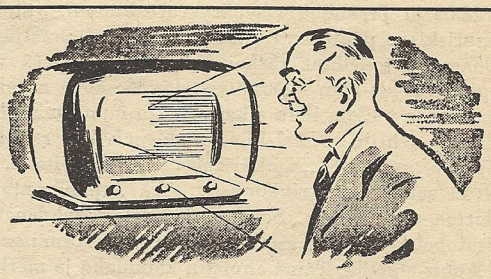

KOTIRINTAMAN „SOTATILANNEKATSAUS":

Kärsivällisyyden vaikeassa maastossa olemme sitkeästi taistellen edenneet aimo taipaleen. Me ymmärrämme jo, että niiden ja näiden tavaralaatujen liikkeistä puuttuminen on kertakaikkiaan annettu meidän urheasti kestettäväksemme kuten kaikki muukin "tilanteeseen" liittyvä. Ja ymmärrämme, että kauppias siellä myyntipöydän takana suorittaa aseveljenämme oman osansa taistelusta — yrittää rajoitetun tavaravarastonsa turvin parhaansa mukaan tukea kotirintamaamme — yhtä palavasti kuin mekin odottaen niitä kerran koittavia onnen päiviä, jolloin ei enää tarvitse sanoa: "Ei" — vaan: "On — on — ON!"

Lassila & Tikanoja Osakeyhtiö

PUKU- JA PAITATEHDAS
Vaasa — Helsinki

KOULUAITTA OY

PAPERIKAUPPATAVAROITA
KOULUTARVIKKEITA ja
KOULUKALUSTOJA

myymme
tukuttain.

KOULUAITTA OY

HELSINKI, KALEVANKATU 32.

B A V
TRESTER

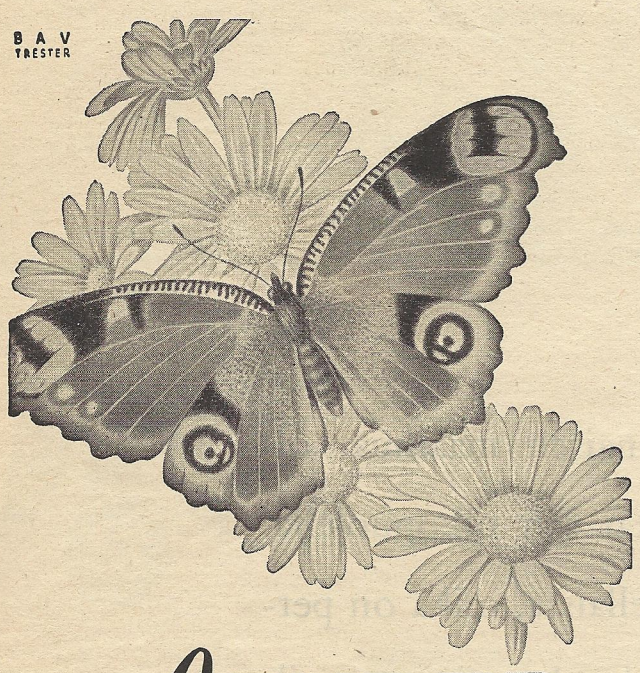

PUDER
Leichner

Traumaplast parantava haavalaastari

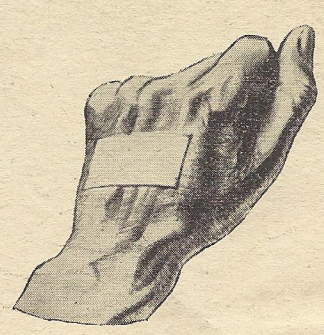

Ihon pinta venyy
jokaisesta liikkeestä. Tämä hidastuttaa haavojen paranemista. Jos haavalle pannaan venymätön haavalaastari Traumaplast, puristuvat haavan reunat tiukasti yhteen.

TraumaPlast
parantaa pian pahatkin haavat.

Keltaisessa pakkauksessa kaikista apteekeista ja rohdosliikkeistä.
T10-1

Traumaplast parantava haavalaastari

Traumaplast parantava haavalaastari

Traumaplast parantava haavalaastari

Druck der Weltsprachendruckerei August Pries GmbH. in Leipzig

Inhimillinen maailma on naisen maailma, olkoonpa se sitten kodissa tai sen ulkopuolella.

Olkoon missä tahansa sellaista, mikä on persoonallista ja inhimillistä, se kuuluu naisen maailmaan.

Naiset ovat ihmissukujen äitejä, ja jollei heillä ole syvää harrastusta kaikkiin jokapäiväisen elämän asioihin, sortuvat rodut.

TAGORE